

SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN
JA EDUSKUNTARYHMÄN

TOIMINTAKERTOMUKSET

1981 — 1983

ISBN 951-9118-34-9

Kansan Voima Oy — Joensuu 1984

SISÄLLYSLUETTELO

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN TOIMINNASTA V. 1981

I YLEISKATSAUS

1. Kansainvälinen tilanne	13
2. SDP:n ulkopoliittiset kannanotot	14
3. Sisäpolitiikka	15

II PUOLUEEN PÄÄTÄNTÄVALTA JA TOIMEENPANOELIMET

1. Puoluekokous	17
2. Puolueneuvosto	17
3. Puoluetoimikunta	20
4. Hallinnollinen toiminta	21

III SUUNNITTELUTOIMINTA

1. Yleistä	22
2. Henkilökunta	23
3. Työryhmät ja jaostot	23
4. Sosialistinen Aikakauslehti	28
5. Tiedotustoiminta	28

IV JÄRJESTÖTOIMINTA

1. Yleistä	29
2. Ammattiyhdistystoiminta	30
Edustajakokoukset	31
Ammattiyhdistystoimikunta	34
3. Koulutus-jaopintotoiminta	35
Koulutusjaosto	39
4. Tiedotustoiminta	39
5. Osuuskauppajaosto	41
6. Urheilujaosto	41
7. Kunnallisasiainjaosto	42
8. Maaseututoimikunta	43
9. Järjestöasiain jaosto	44
10. Seurakunta-asiain jaosto	44
11. Toimitsijapäivät	45
12. Piirijärjestöt	46
13. Puoluejärjestöt	48
V. 1981 perustetut yhdistykset	48
V. 1981 puretut yhdistykset	49

V SOSIALIDEMOKRAATTISET NAISET

VI TIEDOTUSTOIMINTA

1. Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto.	51
2. Sosialidemokraattiset sanomalehdet	52

VII KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

1. Yleistä	54
2. Henkilökunta	54
3. Asiantuntijatryöryhmät	54
4. Järjestö- ja koulutustoiminta	55
5. Kansainvälinen sosialidemokraattinen yhteistyö.	55
6. Suhteet kommunistisiin puolueisiin.	58
7. Muita yhteyksiä	58
8. Edustus eräissä valtiollisissa elimissä	59
9. Kansainvälinen Solidaarisuussäätiö.	60

VIII TALOUDELLISIA ASIOITA

1. Talous- ja suunnittelutoimikunta (TASU).	61
2. Tilintarkastus.	61
3. Taloudenhoito.	61
4. Omaisuuden myyntilupia ja siirtoja	61
5. Osto- ja rakennuslupia	62
6. Lahjoituksia.	62
7. Vakuutuksia.	62
8. SDP:n voittoarpajaiset	62
9. Työväentalojen korjausmäärärahat	62
10. Puolueen talous.	64
11. Lehtitalous.	64
1. Lehtien levikki.	64
2. Ilmoitusmyynti.	64
3. Yhteiskunnan tukitoimet	64
4. Sosialidemokraattisen lehdistön yhteistyö.	64
5. Lehtien toimitusjohtajat ja päätoimittajat _	65

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN TOIMINNASTA

V. 1982

I YLEISKATSAUS

1. Kansainvälinen tilanne.	67
2. SDP:n ulkopoliittiset kannanotot	68
3. Sisäpolitiikka.	69

II PUOLUEEN PÄÄTÄNTÄVALTA JA TOIMEENPANOELIMET

1. Puolueneuvosto	.73
2. Puoluetoimikunta	.74
3. Hallinnollinen toiminta	.75

III SUUNNITTELUTOIMINTA

1. Yleistä	.76
2. Henkilökunta	.77
3. Työryhmät ja jaostot	.77
4. Sosialistinen Aikakauslehti	.80
5. Tiedotustoiminta	.80

IV JÄRJESTÖTOIMINTA

1. Yleistä	.81
2. Ammattiyhdistystoiminta	.82
Edustajakokoukset	.83
Ammattiyhdistystoimikunta	.85
3. Koulutus- ja opintotoiminta	.86
Koulutusjaosto	.90
4. Sisäinen tiedotus	.91
5. Osuuskauppajaosto	.92
6. Urheilujaosto	.92
7. Kunnallisasiainjaosto	.93
8. Maaseututoimikunta	.94
9. Järjestöasiain jaosto	.94
10. Seurakunta-asiain jaosto	.95
11. Toimitsijapäivät	.95
12. Piirijärjestöt	.96
13. Puoluejärjestöt	.98
V. 1982 perustetut yhdistykset	.98
V. 1982 puretut yhdistykset	.98

V SOSIALIDEMOKRAATTISET NAISET

VI TIEDOTUSTOIMINTA

1. Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto	.101
2. Sosialidemokraattiset sanomalehdet	.102

VII KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

1. Yleistä	.104
2. Henkilökunta	.104
3. Asiantuntijatyöryhmät	.104
4. Järjestö- ja koulutustoiminta	.104
5. Kansainvälinen sosialidemokraattinen yhteistyö	.105

6. Suhteet kommunistisiin puolueisiin.	107
7. Muita yhteyksiä.	108
8. Edustus eräissä valtiollisissa elimissä.	109
9. Kansainvälinen Solidaarisuussäätiö.	110

VIII TALOUDELLISIA ASIOITA

1. Talous-jasuunnittelutoimikunta(TASU).	112
2. Tilintarkastus.	112
3. Taloudenhoito.	112
4. Omaisuuden myyntilupia ja siirtoja.	112
5. Osto- ja rakennuslupia.	113
6. Lahjoituksia.	113
7. Vakuuksia.	113
8. Työväentalojen korjausmäärärahat.	113
9. Puolueen talous.	114
10, Lehtitalous.	114
1. Lehtien levikki.	115
2. Ilmoitusmyynti.	115
3. Yhteiskunnan tukitoimet.	115
4. Sosialidemokraattisen lehdistön yhteistyö.	115
5. Lehtien toimitusjohtajat ja päätoimittajat.	115

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN TOIMINNASTA V.1983

I YLEISKATSAUS

1. Kansainvälinen tilanne.	117
2. SDP:n ulkopoliittiset kannanotot.	120
3. Sisäpolitiikka.	120

II PUOLUEEN PÄÄTÄNTÄVALTA JA TOIMEENPANOELIMET

1. Puolueneuvosto.	124
2. Puolue-toimikunta.	125
3. Hallinnollinen toiminta.	126

III SUUNNITTELUTOIMINTA

1. Yleistä.	127
2. Henkilökunta.	128
3. Työryhmät ja jaostot.	128

IV JÄRJESTÖTOIMINTA

1. Yleistä	130
2. Ammattiyhdistystoiminta	131
Edustajakoukukset	132
Ammattiyhdistystoimikunta	134
3. Koulutus- ja opintotoiminta	135
Koulutusjaosto	139
4. Osuuskauppajaosto	139
5. Urheilujaosto	140
6. Kunnallisasiainjaosto	141
7. Maaseututoimikunta	142
8. Järjestöasiain jaosto	142
9. Seurakunta-asiainjaosto	143
10. Toimitsijapäivät	143
11. Piirijärjestöt	143
12. Puoluejärjestöt	145
V. 1983 perustetut yhdistykset	146
V. 1983 puretut yhdistykset	146

V SOSIALIDEMOKRAATTISET NAISET

VI TIEDOTUSTOIMINTA

1. Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto	148
2. Sosialidemokraattiset sanomalehdet	149
3. Sosialistinen Aikakauslehti	149
4. Tiedotustoiminta	150

VII KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

1. Yleistä	150
2. Henkilökunta	151
3. Asiantuntijatyöryhmät	151
4. Järjestö- ja koulutustoiminta	151
5. Kansainvälinen sosialidemokraattinen yhteistyö.	151
6. Suhteet kommunistisiin puolueisiin.	154
7. Muita yhteyksiä	155
8. Edustus eräissä valtiollisissa elimissä	156
9. Kansainvälinen Solidaarisuussäätiö.	157

VIII TALOUDELLISIA ASIOITA

1. Tilintarkastus	158
2. Taloudenhoito	158
3. Omaisuuden myyntilupia ja siirtoja	158
4. Osto- ja rakennuslupia	159
5. Lahjoituksia	159
6. Vakuuksia	159

7. Työväentalojen korjausmäärärahat	159
8. Puolueen talous	161
9. Lehtitalous	161
1. Lehtien levikki	161
2. Ilmoitusmyynti	161
3. Yhteiskunnan tukitoimet	161
4. Sosialidemokraattisen lehdistön yhteistyö	161
5. Lehtien toimitusjohtajat ja päätoimittajat	162

SOSIALIDEMOKRAATTISEN EDUSKUNTARYHMÄN TOIMINNASTA

V. 1981

	Yleistä	187
I	Perustuslakivaliokunta	189
II	Lakivaliokunta	191
III	Ulkoasiainvaliokunta	192
IV	Valtiovarainvaliokunta	193
V	Pankkivaliokunta	201
VI	Talousvaliokunta	201
VII	Laki- ja talousvaliokunta	203
VIII	Sivistysvaliokunta	207
IX	Maa- ja metsätalousvaliokunta	208
X	Sosiaalivaliokunta	210
XI	Liikennevaliokunta	217
XII	Puolustusasiainvaliokunta	218
XIII	Toinen lakivaliokunta	220
XIV	Julkilausumia ja kannanottoja	222
XV	Lakialoitteet	225
XVI	Toivomusaloitteet	227
XVII	Raha-asia-aloitteet	239
XVIII	Rinnakkaislakialoitteet	262
XIX	Ryhmän sisäinen järjestäytyminen	262

SOSIALIDEMOKRAATTISEN EDUSKUNTARYHMÄN TOIMINNASTA

V. 1982

	Yleistä	265
I	Perustuslakivaliokunta	269
II	Lakivaliokunta	271
III	Ulkoasiainvaliokunta	272

IV	Valtiovarainvaliokunta	273
V	Pankkivaliokunta	279
VI	Talousvaliokunta	280
VII	Laki- ja talousvaliokunta	283
VIII	Sivistysvaliokunta	283
IX	Maa- ja metsätalousvaliokunta	284
X	Sosiaalivaliokunta	285
XI	Liikennevaliokunta	291
XII	Puolustusasiainvaliokunta	291
XIII	Toinen lakivaliokunta	291
XIV	Julkilausumia ja kannanottoja	293
XV	Lakialoitteet	295
XVI	Toivomusaloitteet	297
XVII	Raha-asia-aloitteet	304
XVIII	Rinnakkaislakialoitteet	327
XIX	Kirjalliset kysymykset	328
XX	Suulliset kysymykset	335
XXI	Ryhmän sisäinen järjestäytyminen	341

SOSIALIDEMOKRAATTISEN EDUSKUNTARYHMÄN TOIMINNASTA V. 1983

I	Yleistä	343
II	Luettelo valiokunnissa käsitellyistä asioista valtiopäivillä	346
III	Selostuksia eräistä valiokunnissa käsitellyistä asioista ...	360
	Perustuslakivaliokunta	360
	Lakivaliokunta	361
	Ulkoasiainvaliokunta	361
	Valtiovarainvaliokunta	362
	Pankkivaliokunta	369
	Talousvaliokunta	369
	Laki- ja talousvaliokunta	370
	Sivistysvaliokunta	372
	Maa- ja metsätalousvaliokunta	374
	Sosiaalivaliokunta	376
	Liikennevaliokunta	379
	Toinen lakivaliokunta	380
IV	Julkilausumat ja kannanotot	380
V	Lakialoitteet	382
VI	Toivomusaloitteet	385
VII	Raha-asia-aloitteet	404
VIII	Kirjalliset kysymykset	429
IX	Suulliset kysymykset	434
X	Ryhmän sisäinen järjestäytyminen	437

KERTOMUS SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN TOIMINNASTA V. 1981

I YLEISKATSAUS

1. KANSAINVÄLINEN TILANNE

Kansainvälinen ilmapiiri huononi entisestään vuoden 1981 aikana. Suurvaltojen suhteet kiristivät edelleen, mikä heijastui maailmassa monille eri aloille ja alueille.

Kilpavarustelu jatkui. SALT-prosessi oli pysähdyksissä. Tosin saatiin toiveita siitä, että neuvottelut voisivat käynnistyä uudelleen vuonna 1982. Neuvottelut keskimatkan ohjuksista Euroopassa alkoivat Genevessä marraskuussa. Mitään merkittäviä sopimuksia aseidenriisunnan edistämiseksi ei vuoden aikana saatu solmituksi.

ETYKin toinen seurantakokous Madridissa tuntui jähmettyneen paikoilleen. Kokousta ei saatu päätetyksi, vaan se siirtyi seuraavalle vuodelle. Kokouksen ilmapiiri antoi aihetta pelätä nykymuotoisen ETY-prosessin päättymistä.

Vastareaktionä kilpavarusteluun syntyi Euroopassa uudenlainen ja voimakas rauhanliike. Se ei ole sidoksissa perinteisiin rauhanorganisaatioihin tai poliittisiin puolueisiin. Tämä ihmisten huoli sodan vaarasta sai aikaan mm. laajoja mielenosoituksia eri puolilla Eurooppaa.

Sotatilan julistaminen Puolassa sai aikaan voimakkaita reaktioita monissa länsimaissa. Eräät niistä ilmensivät huolestuneisuutta työväenliikkeen tulevaisuudesta Puolassa. Samalla eräillä tahoilla käytettiin Puolan tapahtumia hyväksi omiin propagandatarkoituksiin.

Maailmassa oli useita alueellisia kriisejä. Jännitys ja taistelut Israelin ja sen arabi-naapureiden välillä jatkuivat. Samoin jatkui sota Iranin ja Irakin välillä. Afganistanissa ei saatu aikaan poliittista ratkaisua.

Taistelut eteläisessä Afrikassa jatkuivat. Ponnistelut Namibian itsenäistymiseksi eivät tuottaneet tuloksia. Sisällissota jatkui. Etelä-Afrikan tasavalta teki hyökkäyksiä Angolan alueelle.

Rauhattomuus Väli-Amerikassa jatkui. El Salvadorin sisällissodassa kuoli tuhansia ihmisiä. Taistelut Guatemalassa kiihtyivät.

Kansainvälinen talous kehittyi edellisten vuosien tapaan. Teollisuusmaiden taloudellinen kasvu jatkui hitaana. Joissakin maissa tuotanto jopa väheni. Teollisuusmaiden joukkotyöttömyydestä tuntui muodostuvan pysyvä ongelma.

Cancunissa järjestettiin suuri kansainvälinen konferenssi, jossa pohdittiin kehitysmaiden ja teollisuusmaiden suhteita.

Kansainvälinen sosialidemokraattinen liike jatkoi ponnistelujaan rauhan lujittamiseksi ja maailmantalouden ongelmien ratkaisemiseksi. Puheenjohtaja Kalevi Sorsan johtaman SI:n aseidenriisuntaneuvoston esityksen pohjalta Internationaalin valtuusto hyväksyi syyskuussa julkilausuman aseidenriisunnan edistämiseksi. Lisäksi aseidenriisuntaneuvosto kävi marraskuussa VVashingtonissa konsultaatioita Yhdysvaltain hallituksen edustajien kanssa. Vastaavia keskusteluja käytiin myös YK:n pääsihteerin ja johtavien virkamiesten kanssa New Yorkissa.

2. SDP:N ULKOPOLIITTISET KANNANOTOT

Puoluetoimikunta antoi 12. 2. julkilausuman, jossa se ilmaisi vakavan huolestumisen kansainvälisen ilmapiirin kiristymisen johdosta ja vetosi aseidenriisuntaneuvottelujen uudelleen käynnistämiseksi. Lausumassa korostettiin olevan tärkeää, että Madridin seurantakokouksessa päätettäisiin uusista käytännön toimista ETYK-yhteistyön laajentamiseksi kutsumalla koolle yleiseurooppalainen aseidenriisuntakokous ja että NL:n ja USA:n euroaseneuvotteluissa päästään nopeasti tuloksiin. Samalla todettiin sosialidemokraattien pitävän ydinaseettomia vyöhykkeitä tehokkaana tapana edistää turvallisuutta niin Euroopassa kuin muuallakin maailmassa.

13. 8. piti puoluetoimikunta vaarallisena USA:n Hiroshiman tuhon 36. vuosipäivänä tekemää päätöstä neutroniaseen valmistamisesta. SDP vetosi jälleen Pohjoismaiden hallitukseen Pohjolan ydinaseettoman vyöhykkeen luomiseen tähtäävien neuvottelujen valmistelujen aloittamiseksi. Julkilausumassa kutsuttiin myös kaikkia kansalaisia toimintaan rauhanomaisen kehityksen jatkuvaksi turvaamiseksi.

Puoluetoimikunta vetosi jälleen 5. 11. kilpavarustelun pysäyttämiseksi sekä euroase- ja SALT-neuvottelujen aloittamiseksi. Julkilausumassa todettiin rajoitetun ydinsodan oppien mielettömyys ja pidettiin rohkaisevana suomalaisten lisääntyvää aktiivisuutta rauhanasiassa.

3. -7. 6. pidetty puoluekokous hyväksyi ulkopoliittisen asiakirjan ja puolustuspoliittisen ohjelman lisäksi viisi kansainvälispoliittista kannanottoa. Euroopan ydinaseistuksen rajoittamista koskevassa julkilausumassa asetettiin tavoitteeksi mm. laajan ydinaseettoman vyöhykkeen luominen maanosamme; eteläistä Afrikkaa koskevassa kannatettiin Etelä-Afrikan tasavaltaan kohdistettujen pakotetoimien tehostamista ja kehitysavun suuntaamista Mamibiaan sen itsenäistyttyä; Latinalaisen Amerikan kohdalla annettiin tuki mm. Salvadorin, Guatemalan ja Nicaraguan kansoille ja demokraattisille liikkeille; Keski- ja Lähi-Idän tilanteen johdosta toistettiin vaatimus sellaisen rauhanomaisen ratkaisun etsimisestä, joka takaa kaikkien alueen valtioiden riippumattomuuden ja turvallisuuden ja jonka edellytyksenä on PLO:n osallistuminen ratkaisun tekemiseen. Kehitysapujulkilausumassa Suomen kehitysyhteistyömäärärahoja vaadittiin nostettaviksi v. 1982 0,32 %:iin ja vuoteen 1987 mennessä 0,7 %:iin bruttokansantuotteesta.

3. SISÄPOLITIikka

Vuoden 1981 piti vaalien kannalta olla välivuosi. Sisäpoliittisesti alkuvuotta leimasivat hallitustyön vaikeudet ja tulopoliittisen kokonaisratkaisun valmistelu. Presidentti Urho Kekkosen sairastuminen syyskuussa muutti hetkessä ilmapiirin sisäpolitiikan saralla. Tulo- ja menoarviosta sopiminen vauhdittui ratkaisevasti ja puolueet alkoivat presidentin sairauden jatkuessa kiireisesti valmistautua presidentinvaaleihin.

Tulopoliittista kokonaisratkaisua haettiin selvitysmies Matti Pekkasen johdolla. Käytyjen keskustelujen pohjalta selvitysmies toi esityksensä eri osapuolien harkittavaksi helmikuun alussa. Alkutaival oli kivikkoinen: TVK ilmoitti hylkäävänsä sopimusehdotuksen, mutta jo seuraavana päivänä syntyivät kehykset ratkaisulle, kun kaikki muut osapuoleet hyväksyivät Pekkas-esityksen kokonaisratkaisun pohjaksi. Ratkaisun avaajana oli tällä kertaa STTK. Sen sijaan useasti aikaisemmin päänaavaajana tietä avannut Metalliliitto oli nyt tärkein sopimuksesta irtautunut ammattiliitto. Tulopoliittinen kokonaisratkaisu allekirjoitettiin 9. 3. Ratkaisua on yleisesti luonnehdittu maltilliseksi. 1. 3. tapahtuneen palkankorotuksen taso oli 3,8 % ja syksyn korotus 2,6 %. Sopimus on kaksivuotinen ja -82 korotukset sovittiin keväällä 2,2 %:ksi ja syksyllä 3 %:ksi. Lisäksi sovittiin paikantarkistusindeksistä niin, että 6 %:n nousu 1981 loppuun mennessä laukaisisi palkankorotuksen 6 %:n yli menevän osan suuruisena. Eräiden mm. matalapalkkaeriä ja vuorotyöliisiä koskevien kohtien lisäksi sovittiin, että hallitus ottaa työsuhdeturvaa koskevat kysymykset käsiteltäväkseen heti 1978 asetetun komitean työn valmistuttua.

Kokonaisratkaisun synty ei merkinnyt hallituksen työtä vaikeuttaneiden sisäisten jännitteiden laukeamista. SKDL vastusti sosiaalietuuksien verollepanoa niiden korotusten yhteydessä, Keskustapuoluetta kaihersi maataloustuloratkaisu. Sovepaketista ei pitkienkään neuvottelujen jälkeen päästy hallituksessa sopimukseen, vaan asia vietiin eduskuntaan, jossa ratkaisu lopulta syntyi.

Uuden kiistanaiheen toi hallituksen työskentelyyn Keskustapuolue, joka vaati aluepoliittista lainsäädäntöä käsiteltäväksi ennen eduskunnan kesälomaa. Näin myös tapahtui. Sosialidemokraattien vaatimuksesta samalla päätettiin myös erinäisistä ympäristölainsäädännön muutoksista, mm. ns. soralaista.

Hallituksen jatkuvat erimielisyydet olivat jo huhtikuussa antaneet SDP:n puolue-neuvostolle aihetta vaatia järjestyneen yhteistyön palauttamista ja yksimielisyyttä hallitusohjelman edellyttämien asioiden hoitamiseksi. Kesällä asetettu puoluesihteerityöryhmä tekikin elokuussa esityksen hallitusohjelman tarkistamiseksi. Keskeisesti nousi esille työllisyyden hoito.

Sovittuaan syksyn maataloustulotarkastuksesta n. 700 miljoonan loppusummalla hallitus jatkoi budjetin valmistelua. Sopimus tulo- ja menoarviosta saatiinkin syntymään, mutta heti tämän periaatesopimuksen jälkeen Keskustapuolue sanoutuikin siitä yllättäen irti. Budjettisopu saatiinkin vasta dramaattisten vaiheitten jälkeen presidentin sairastuttua 11. 9. Esityksen loppusumma nousi 64,8 miljardiin markkaan.

Presidentti Kekkosen sairaslomaa jatkettiin kuukaudella 6.10., mutta jo 27.10. hän ilmoitti olevansa sairautensa vuoksi pysyvästi estynyt hoitamaan tehtäviään. Julki-

sen sanan palstoilla jo usean viikon kytynyt presidentinvaalitaistelu käynnistyi välittömästi, kun Keskustapuolueen tohtorit Johannes Virolainen ja Ahti Karjalainen perättäisinä päivinä ilmoittivat olevansa käytettävissä. Lokakuussa puolueet valitsivat presidenttiehdokkaansa: SDP presidentin tehtäviä hoitamaan siirtyneen Mauno Koiviston täydellisen yksimielisenä ja muutkin eheinä, lukuunottamatta Keskustapuoluetta, joka puolueen johdon vastustuksesta huolimatta valitsi ehdokkaakseen äänestyksen jälkeen Johannes Virolaisen, sekä SKDLää, jossa Kalevi Kivistö tuli ehdokkaaksi vasta enemmistöpäätöksellä. Loppuvuotta hallitsikin sitten vaalitaistelu, jonka kulkua leimasivat porvaripuolen pyrkimykset murtaa Koiviston ennakkosuosikin asema. Vaalitaistelun varjossa eduskunta sai budjetin valmiiksi 17. 12.

Vuoden 1981 taloudellinen kehitys oli monessa suhteessa vaipumista kohti lamaa. Työttömyys nousi jo kesän perinteisesti hyvän työllisyyden kautena, heinäkuussa, yli sadan tuhannen ja taloudelliset tulevaisuuden ennusteet huononivat sitä heikoimmiksi mitä pidemmälle vuosi kului. Yleisesti lamaan valmistautumisen ilmapii-ristä huolimatta vuosi oli kokonaisuutena kohtalainen. Valopilkusta mainittakoon ennätysuuri Suomen ja Neuvostoliiton välinen tavaravaihtosopimus, joka solmittiin joulukuussa.

Puolueista pitivät vuoden aikana puoluekokouksiaan mm. SDP ja SKP. Ensimmäisenä ehti edustajakokouksineen SKP. Yritys kommunistien hajanaisten rivien kokoamiseen entisen johdon vetämänä näytti ensin tuottavan tulosta, mutta SKDL:n eduskuntaryhmässä tapahtuneiden erottamisten jälkeen tilanne ajautui entistä pahempaan umpikujaan.

Sosialidemokraattinen Puolue piti XXXII puoluekokouksensa 3.-7. 6. Porissa. Entisen puolueen puheenjohtajiston yksimielisesti valinnut puoluekokous keskusteli pitkään kuin koskaan edessäolevista haasteista ja noudatettavasta poliittisesta linjasta. Asiaksi ylitse muiden nousi kysymys periaateohjelman uudistamisesta, mutta sisäpolitiikan kannalta lyhyellä tähtäyksellä merkityksellisin asiakirja oli sisäpoliittinen julkilausuma, jossa uudistusaikataulu oli tiukasti sidottu puoluekokousten väliseen kolmeen vuoteen. Näköala oli 80-lukuun ja ylikin, mutta tavoitteita, joita ei kolmen vuoden aikana olisi mahdollista toteuttaa, ei julkilausuma sisällä. Julki-suudessa nousivat esiin myös puoluekokouksen päätökset puolustusmäärärahois- ta ja aseviennin kieltämisestä.

Työntekijäjärjestöistä kokoontuivat edustajakokouksiinsa vuoden aikana mm. SAK, STTK ja TVK. STTK:ssa jatkaa entinen puheenjohtaja, mutta SAK valitsi eläkkeelle siirtyneen Pekka Oivion tilalle Pertti Viinasen ja TVK:n puheenjohtaja Oso Laakso vaihtui tiukan kamppailun jälkeen Matti Kinnuseen.

II PUOLUEEN PÄÄTÄNTÄVALTA-JA TOIMEENPANOELIMET

1. PUOLUEKOKOUS

Puolueen varsinainen XXXII puoluekokous pidettiin Porissa Riihikedon koulun juhlasalissa 3.—7. päivänä kesäkuuta 1981. Puoluekokoukseen osallistui 369 päätäntävaltaista edustajaa. Puoluekokouksen puheenjohtajina toimivat Kalevi Sorsa, Inkeri Airola, Vilho Halme, Teuvo Kinnunen, Martti Sinisalmi ja Terttu Kolivuori.

Puoluekokouksessa käsiteltiin sille sääntöjen määräämässä järjestyksessä tehdyt 284 aloitetta, joista 12 oli puoluetoimikunnan ja 272 järjestöjen tai yksityisten jäsenien tekemää. Keskeisin puoluetoimikunnan puoluekokoukselle tekemistä esityksistä oli esitys periaateohjelman uudistamisesta. Muita puoluetoimikunnan esityksiä olivat mm. esitykset energiapoliittiseksi ohjelmaksi, järjestötoiminnan kehittämiseksi, puolustuspoliittiseksi ohjelmaksi sekä kannanotto lasten ja nuorten aseman parantamiseksi. Puoluekokous hyväksyi ulkopoliittisen asiakirjan, sisäpoliittisen julkilausuman sekä useita erillislausumia ja ponsia.

Puoluekokouksen yhteyteen oli järjestetty suuri määrä järjestöllisiä, ammatillisia ja kulttuuritilaisuuksia.

2. PUOLUENEUVOSTO

Puolueeneuvosto on XXXII puoluekokoukseen saakka toiminut seuraavassa kokoonpanossa: puheenjohtajana Johannes Koikkalainen, I varapuheenjohtajana Risto Tainio ja II varapuheenjohtaja Heikki Hykkäälä.

Helsingin piiristä Risto Paananen, Jouko Vantaa, Reino Tuomi, Veikko Aalto ja Helvi Heinonen, varalla Kaarlo Lilja, Elli Eerola, Toivo Sorsa, Anna-Kaarina Leppälä ja Outi Nurmi.

Uudenmaan piiristä Kirsti Väyrynen, Kaija Ruukki, Klaus Hellberg, Juhani Aho, Tauno Kauppinen, Pentti Tuomi ja Lauri Palonen, varalla Reijo Vuorikallio, Matti Virtanen, Terttu Tammero, Pertti Harju, Erkki Jämsen, Osmo Velling ja Kyösti Suonoja.

Varsinais-Suomen piiristä Rauno Saari, Reijo Lindqvist, Reijo Lundman, Pentti Lahti

ja Allan Järvinen, varalla Tauno Suominen, Simo Paassilta, Marja Lempinen, Hellevi Aunela ja Armas Lahoniitty.

Satakunnan piiristä Aino Hahlman, Reijo Salo, Raimo Jokinen, Matti Salo ja Jorma Soljavaara, varalla Rainer Sulankivi, Reijo Tuori, Voitto Kivistö, Reino Kuromaa ja Mooses Kivinen.

Etelä-Hämeen piiristä Jaakko Virtanen, Olavi Niemi, Arvi Lyytinen, Veikko Sund, Jussi Tiira ja Aulis Kaistinen, varalla Erkki Salonen, Raimo Lehtinen, Eino Salakka, Olvai Kiuru, Veikko Mäkelä ja Veikko Jylhä.

Pohjois-Hämeen piiristä Irma Lamminen, Reijo Lindroos, Matti Hyvönen, Eero Viitala ja Joel Viheriäranta ja varalla Arvo Sipilä, Anneli Kytöniemi, Aira Myllymäki, Veikko Veilahti ja Mauri Säynäväjärvi.

Kymen piiristä Anna-Liisa Piipari, Raimo Luoto, Alpo Sihvola, Heikki Helminen, Raulo Vanhanen, Kerttu Piispa ja Osmo Kaartinen, varalla Reijo Linden, Alvar Leskinen, Eino Nokelainen, Teuvo Kinnunen, Martti Karvonen, Aimo Vuori ja Heikki Vanhanen.

Mikkelin piiristä Veijo Lausas, Antti Leskinen ja Kauko Nieminen, varalla Esa Ihalainen, Reino Muttalainen ja Ahti Kiema.

Kuopion piiristä Pentti Tyrväinen ja Kustaa Taskinen, varalla Erkki Moilanen ja Sisko Nuutinen.

Pohj.-Karjalan piiristä Pekka Soininen, Reijo Vaaranta ja Erkki Vatanen, varalla Pekka Vainikainen, Jouko Turkka ja Matti Tohkanen.

Keski-Suomen piiristä Erkki Pelkonen, Heikki Pönttiö, Iiris Hacklin ja Ossi Pirkkalainen, varalla Maila Hokkanen, Valle Kuusijoki, Eino-Erkki Vainiola ja Elsa Tolmunen.

Vaasan piiristä Lauri Mäkynen, Esko Perälä ja Pekka Hakala, varalla Mauno Ojanie-mi, Veikko Karvonen ja Eila Kujala.

Oulun piiristä Juhani Kymäläinen, Aarno von Bell ja Anna Ojakangas, varalla Terttu Kolivuori, Paavo Rautiainen ja Pertti Hyvönen.

Lapin piiristä Esko J. Ojala ja Maunu Anttila, varalla Matti Lehmonen ja Uolevi Salonen.

Ruotsalaisesta Työväenliitosta Kaj Bärlund ja Mats Nyby, varalla Peter Nyberg ja Thor Granfors.

Edellä mainittu puolueuuvosto kokoontui sääntömääräiseen kevätkokoukseen 4. päivänä maaliskuuta 1981 Helsingissä. Sääntömääräisten asioiden lisäksi kokous antoi yleispoliittisen julkilausuman.

Porissa kokoontunut XXXII puoluekokous valitsi puolueuuvoston puheenjohtajaksi Johannes Koikkalaisen, I varapuheenjohtajaksi Vilho Halmeen ja II varapuheenjohtajaksi Kerttu Piispan sekä muiksi neuvoston varsinaisiksi ja varajäseniksi piiri-järjestöjen esitysten mukaisesti:

Helsingin piiristä Antti Kulmala, Sirkka-Liisa Vehviläinen, Risto Paananen ja Anna-Kaarina Leppänen, varalla Inkeri Airola, Kai Kalima, Camilla von Bonsdorff ja Antero Järvinen.

Uudenmaan piiristä Annikki Tenhunen-Ahlqvist, Kirsti Väyrynen, Eero Heinäluoma, Anneli Silvennoinen, Olavi Isokulmala, Tauno Kauppinen ja Matti Linnanahde, varalla Tuulikki Hämäläinen, Veikko Tallgren, Reijo Vuorikallio, Kalevi Alen, Terttu Tammero, Raimo Lehtonen ja Reino Kinos.

Varsinais-Suomen piiristä Armas Lahoniitty, Arja Ilola, Reijo Lindqvist, Jukka Tamminen ja Heikki Aaltonen, varalla Tauno Suominen, Pentti Lahti, Ilkka Wäck, Osmo Viitanen ja Ulla Helander.

Satakunnan piiristä Marjatta Nuotiomaa, Rauno Hakala, Jorma Soljavaara, Juha Nummela ja Matti Salo, varalla Rainer Sulankivi, Matti Vannekari, Jorma Mikkonen, Elisa Suominen ja Voitto Kivistö.

Etelä-Hämeen piiristä Kalervo Aattela, Aulis Kaistinen, Olavi Niemi, Veikko Sund, Jussi Tiira ja Terttu Tuomi, varalla Erkki Salonen, Jaakko Virtanen, Veikko Jylhä, Johannes Koskinen, Matti Rantanen ja Veikko Mäkelä.

Pohjois-Hämeen piiristä Reijo Lindroos, Irma Lamminen, Eero Viitala, Veli-Matti Nurmi ja Matti Hyvönen, varalla Veikko O. Veilahti, Teuvo Pohjolainen, Keijo Kaleva, Aira Myllymäki ja Mauri Säynäväjärvi.

Kymen piiristä Anna-Liisa Piipari, Raimo Luoto, Kari Jouhki, Pekka Ruotsalainen, Alpo Sihvola, Heikki Helminen ja Esa Lehtinen, varalla Aapo Surakka, Alvar Leskinen, Teuvo Kinnunen, Heikki Vanhanen, Erkki Paakkunen, Mauri Hokkanen ja Matti Vähänäkki.

Mikkelin piiristä Kauko Nieminen, Antti Leskinen ja Risto Kääriäinen, varalla Esko Kärnä, Anja Kuuramaa ja Reino Muttilainen.

Kuopion piiristä Kari Rajamäki ja Jouko Löytynoja, varalla Marja-Liisa Tykkyläinen ja Olavi Turkka.

Pohjois-Karjalan piiristä Riitta Myller, Kerttu Törnqvist ja Pekka Soininen, varalla Jouko Turkka, Pauli Bau ja Pekka Melkko.

Keski-Suomen piiristä Iiris Hacklin, Heikki Pönttiö, Veikko Halonen ja Eila Nieminen, varalla Eino Haro, Eino-Erkki Vainiö, Esko Rantamäki ja Maila Hokkanen.

Vaasan piiristä Eila Kujala, Raimo Rauhala ja Mauno Ojaniemi, varalla Sulo Haavisto, Osmo Leppänen ja Lauri Mäkynen.

Oulun piiristä Aarno von Bell, Juhani Kymäläinen ja Anna Ojakangas, varalla Paavo Rautiainen, Markku Arvola ja Terttu Kolivuori.

Lapin piiristä Maunu Anttila ja Eila Surakka, varalla Matti Lehmonen ja Eila Hyvönen.

Ruotsalaisesta Työväenliitosta Mats Nyby ja Gösta Sjöholm, varalla Sten-Frik Abrahamsson ja Thor Granfors.

Valittu puolueuuevosto kokoontui varsinaiseen syyskokoukseensa Helsinkiin 18.—19. päivänä marraskuuta 1981. Kokous asetti pääministeri, tohtori Mauno Koiviston puolueen ehdokkaaksi tasavallan presidentiksi. Sääntömääräisten asioiden käsittelyn lisäksi kokous antoi julkilausuman.

3. PUOLUETOIMIKUNTA

Puoluetoimikuntaan ovat alkuvuoden ajan kuuluneet Espoon puoluekokouksen valitsemina puheenjohtajana Kalevi Sorsa, I varapuheenjohtajana Veikko *Helle*, II varapuheenjohtajana Pirkko Työläjärvi ja puoluesihteerinä Ulf Sundqvist sekä puoluetoimikunnan muina varsinaisina jäseninä Matti Ahde, Leo Kari, Erkki Liikanen, Pertti Paasio, Pekka Paavola, Sulo Penttilä, Pentti Sahi, Jacob Söderman ja Risto Tuominen sekä varajäseninä Matti Puhakka, Arvo Salo, Kalervo Aattela, Uolevi Kaukovaara ja Mauno Forsman. Varajäsenistä Matti Puhakka toimi puoluetoimikunnan varsinaisena jäsenenä Pirkko Työläjärven esteellisyyden johdosta

Porin puoluekokouksessa muutettiin puolueen sääntöjen 37 §:ää siten, että puoluekokous voi valita puoluetoimikunnan jäsenille enintään kuusi varajäsentä aikaisemman viiden sijasta. Edelleen muutettiin saman pykälän maininta »pysyvästi estynyt» muotoon »estynyt».

XXXII puoluekokous valitsi puoluetoimikunnan puheenjohtajaksi edelleen Kalevi Sorsan, I varapuheenjohtajaksi Veikko Helteen ja II varapuheenjohtajaksi Pirkko Työläjärven. Uudeksi puoluesihteeriksi kokous valitsi Erkki Liikasen sekä muiksi puoluetoimikunnan varsinaisiksi jäseniksi Matti Ahteen, Maijailiisa Niemisen, Pertti Paasion, Sulo Penttilän, Matti Puhakan, Jarmo Rantasen- Pentti SsMn, Risto Tuomisen ja Jacob Södermantn sekä varajäseniksi Riitta Prustin, Kaija Ruukin, Kaarina Suonion, Uolevi Kaukovaaran, Mauno Forsmanin ja Esko J. Ojalan. Varajäsenistä Riitta Prusti on Pirkko Työläjärven esteellisyydestä johtuen toiminut pysyvästi puoluetoimikunnan päätösvaltaisena jäsenenä.

Puoluetoimikunta on vuoden 1981 aikana pitänyt 38 kokousta, joista vanhan puoluetoimikunnan osalle kertyi 18. Pöytäkirjoihin on merkitty yhteensä 511 pykälää.

4. HALLINNOLLINEN TOIMINTA

Puoluetoiminnan hallinto-organisaatioon kuuluvaan työvaliokuntaan ovat puoluetoimikunnan päätöksen mukaisesti kuuluneet puoluetoimikunnan puheenjohtaja, puoluesihteer, puoluetoimiston eri osastojen ja yksiköiden päälliköt, ay-sihteri ja tiedotussihteri. Valitsijamiesvaalien valmistelujen ajan työvaliokunnan kokouksiin osallistuivat myös kaikki puoluetoimiston poliittiset toimitsijat.

Työvaliokunta on käsitellyt puolueen politiikkaan, talouteen ja hallintoon liittyvät kysymykset ja tehnyt niistä päätösehdotuksensa puoluetoimikunnalle sekä käsitellyt puoluetoimiston hallintoon, toimintaan ja talouteen liittyvät asiat.

Puoluetöimiston hallinnollisten ja taloudellisten asioiden valmistelu, ohjaus, valvonta, keskitetyt palvelutöiminnöt sekä puolueen järjestö- ja rekisteriasiat on hoidettu hallinto-osastolla.

Hallinto-osaston henkilövahvuus on ollut 30 henkilöä.

Osastopäällikkönä on toiminut Maunu Ihalainen, osastosihteerinä aisko Lipsanen, jaostosihteerinä Martti Aberg, joka on toiminut puoluetöimikunnan ja työvaliokunnan kokousten sihteerinä, toimitsijana Marita Tapaninen ja jäsenrekisterin vastavana jaostosihteerä Eero Jämbäck. Puheenjohtaja Sorsan sihteerinä on vuoden 1981 aikana toiminut Anneli Laitinen ja puoluesihteerä Liikasen sihteerinä 15. päivästä syyskuuta alkaen Liisa Hölttä.

Kertomusvuoden päättyessä oli puolueen jäsenrekisterissä olevien jäsenten määrä 98.237, joista oli miehiä 63.134 ja naisia 35.103, vapaajäseniä 14.277, maksuvapaita 9.890 ja äänioikeutettuja jäseniä 81.090. Jäsenasiat oli vuodenvaihteessa hoitamatta 17.147 jäseneltä.

Vuoden 1981 aikana liittyi puolueeseen uusia jäseniä 3.950, samanaikaisesti poistui jäsenyydestä 5.883. Kokonaisjäsenmäärä vähentyi vuoden aikana 1.933 jäsenellä, ja äänioikeutettujen jäsenten määrä laski 957 jäsenellä. Muita muutoksia jäsenrekisteriin tehtiin 13.850, jäsenrekisteritapahtumia oli vuoden 1981 aikana yhteensä 23.683 kappaletta.

III SUUNNITTELUTOIMINTA

1. YLEISTÄ

Suunnittelutoiminnan pääpaino on ollut puolueen pitkän ja lyhyen tähtäyksen päätöksenteon valmistelussa, vaalityön suunnittelussa, ajankohtaisten poliittisten tapahtumien seurannassa ja siihen liittyvässä yhteydenpidossa ja tiedottamisen suunnittelussa sekä poliittisen aineiston tuottamisessa. Osa valmistelutyötä on tapahtunut puoluetoimikunnan työryhmissä.

Alkuvuoden aikana painopisteet olivat luonnollisesti puoluekokouksen valmistelutyössä ja loppuvuodesta lähestyvien presidentinvaalien suunnittelussa. Puolueen tavoitteita pyrittiin tuomaan esille puoluekokousta ennen laadituissa asiakirjaluonnoksissa, presidentinvaalikampanjaan laaditussa aineistossa, ja niitä tukevilla tausta-aineistoissa.

Vaalianalyysityötä on jatkettu, ja se on omalta osaltaan ollut pohjana presidentinvaalien suunnittelussa. Keväällä valmistui neljän suurimman puolueen yhteinen vuosittainen laaja mielipidetutkimus. Oma tutkimus loppuvuodesta antoi tietoja mielipide-ilmaston kehityksestä koko vaalikampanjan edeltävän ajan.

Ohjelmatyötä on jatkettu puoluekokouksen päätösten ja aloitteiden pohjalta. Puoluekokouksessa hyväksyttiin energiapoliittinen ohjelma sekä lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma.

Ajankohtaisista kysymyksistä on valmisteltu kannanottoluonnoksia puolueen päätäville elimille. Lisäksi on laadittu poliittisesti tärkeitä kysymyksistä tiiviitä taustamuistioita keskeisille päätöksentekijöille ja mielipiteenvälittäjille.

Puoluetoimikunnan vuonna 1981 antamat julkilausumat ja kannanotot käsittelivät mm. ydinaseetonta Pohjolaa (12. 2.), hallitusyhteistyön tilannetta (19. 2.), kaupunki-uudistuskampanjaa (12. 3.), hallitustilannetta ja tulopoliittista ratkaisua (9. 4.), terveydenhuollon korvausjärjestelmien yksinkertaistamista (23. 4.), hoitotyön asiantuntemuksen saattamista tasavertaiseksi muiden ammattiryhmien asiantuntemuksen kanssa terveydenhuollon yksiköiden hallinnossa (11. 6.), neutroniaseen valmistuksen aloittamista (13. 8.), Valmet Oy:tä (20. 8.), kehitysalueiden vyöhykejakoa (27.

8.), budjettineuvotteluja (10.9.), valtion osallistumista pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen kehittämiseen (8.10.), kilpavarustelun pysäyttämistä ja ydinaseetonta Pohjolaa (5.11.) sekä valtiosäännön uudistamista ja kansanäänestystä koskevan selvitystyön aloittamista (17.12.). Puoluetoimikunta antoi lausunnon Teknologiakomitean mietinnöstä 28.5., Siirtolaisasian neuvottelukunnan V osamietinnöstä 28.5., Parlamentaarisen nuorisokomitean II osamietinnöstä 8.10. ja kihlakunnan lautamiehiksi valittavien sitoumuksista 22. 10.

Puolueneuvoston v. 1981 antamat julkilausumat ja kannanotot koskivat hallitusyhdistyötä ja aseistariisuntaa (4. 3.), kansainvälistä tilannetta (19. 11.) sekä Mauno Koiviston asettamista SDP:n presidenttiehdokkaaksi vuoden 1982 presidentinvaaleissa.

Vuonna 1981 järjestetyt seminaarit käsittelivät teollisuuspolitiikkaa (18.—19. 1), työllisyyspolitiikkaa (11. 3), ympäristönsuojelua (14. 3), tietojärjestelmäpolitiikkaa (26. 5) ja yhdyskuntapolitiikkaa (24.-25.10).

2. HENKILÖKUNTA

Osastopäällikkö Paavo Lipponen on ollut koko toimintavuoden virkavapaana pääministerin sihteerin tehtävien hoitamista varten. Osastolla ovat koko vuoden työskennelleet osaston vastaava työntekijä, suunnittelusihteerit Markku Hyvärinen, suunnittelusihteerit Paula Parmanne ja arkistinhoitaja Anneli Koivisto sekä SDP:n ulkoisen tiedotustoiminnan osalta Lauri Sivonen. Osastosihteerit Liisa Hölttä siirtyi puoluejohdon sihteeristöön 15. 9. lukien, jolloin Sirpa Pihlajaniemi tuli osastosihteeriksi. Puoluetoimikunnan jäsen Erkki Liikanen vastasi puolueen poliittisen ja talouspoliittisen päätöksenteon sekä ohjelmatyön valmistelusta oman toimensa ohella poliittisella osastolla toukokuun loppuun.

3. TYÖRYHMÄT

Puoluetoimikunnan apuelimikseen nimittämät asiantuntijatyöryhmät ovat toimineet käytännössä osana poliittista osastoa sekä yhteistyössä hallitusryhmän ja eduskuntaryhmän kanssa. Työryhmät ovat laatineet ohjelmia, valmistelleet kannanottoja ja taustamuistioita ajankohtaisista kysymyksistä sekä järjestäneet seminaareja. Puoluekokouskaudella 1978—1981 asetettujen työryhmien toimiaika päättyi vuoden 1981 puoluekokoukseen. Näitä olivat seuraavat:

Aluepoliittinen työryhmä: pj. Risto Tuominen, vpj. Jorma Rantala, siht. Antti Rompanen sekä jäsenet Aimo Ajo, Mikko Elo, Juha Hämäläinen, Seppo Jaakonsaari, Riitta Järvisalo-Kanerva, Annikki Karvonen, Hannu Kauppi, Eero Kuosmanen, Erkki Laatto, Jurkka Linna, Kari Pekkonen, Kalevi Rantanen, Esa Reponen, Ylermi Runko, Rauno Saari, Sirpa Saari, Helge Siren, Pertti Sorsa, Reijo Sui ja Asko Valkosalo.

Asuntopoliittinen työryhmä: pj. Matti Louekoski, vpj. Hannu Tapiola, siht. Matti Väisänen sekä jäsenet Pekka Alanen, Hannu Alanoja, Ben Grass, Tarja Halonen, Erkki Kankaanpää, Jaakko Kapanen, Uolevi Kaukovaara, Mirja Kosonen, Paavo Kykkänen, Risto Laitila, Seppo Leppänen, Teuvo Lindström, Ossi Paukku, Seppo Puhakka,

Aulis Pöyhönen, Jorma Rantanen, Kyösti Reunanen, Mikko Sedig, Aila Syrjänen, Pekka Tonttila ja Antero Tuominen.

Eläke- ja vakuutuspoliittinen työryhmä: pj. Pirkko Työläjärvi, vpj. Lauri Kaarisalo, siht. Antti Suominen sekä jäsenet Altti Aurela, Antti Halme, Ensio Heikkilä, Juha-
Veikko Hiekkaranta, Aulikki Kananoja, Tailo Laiho, Anna-Kaarina Leppälä, Bror
Lillqvist, Pekka Morri, Inkeri Numminen, Antero Peräläinen, Kari Puro, Eero Rahko-
nen, Eero Rantanen, Matti Savola, Jouko Skinnari, Juhani Talonen, Jukka Vainio,
Pirkko Valtonen ja Pertti Virtanen.

Energiapoliittinen työryhmä: pj. Jermu Laine, vpj. Erkki Tuomioja, siht. Christer
Granskog sekä jäsenet Jorma Bergholm, Seppo Hannus, Elisabeth Helander, Teuvo
Hiltunen, Ari Kekkinen, Lars Larsson, Johnny Liebkind, Seppo Lindblom, Olavi Nie-
mi, Olli Ojala, Vilho Pekkonen, Eero Piimies, Pekka Rainio, Martin Relander, Seija
Salo, Risto Tuominen ja Esko Ylikoski.

Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen työryhmä: pj. Markus Aaltonen, vpj. Elisabeth He-
lander, siht. Rauno Anttila sekä jäsenet Jouko Alm, Jussi Kasanen, Pekka Kilpi, Ant-
ti Kulmala, Tatu Leinonen, Leena Luhtanen, Paavo Löppönen, Pentti Maljojoki, Riit-
ta Martiskainen, Esa Mäisti, Seppo Naumanen, Mikko Niemi, Heikki Oksanen, Antti
Paasio, Mauri Panhelainen, Ilkka Paunio, Pentti Puoskari, Pekka Starast, Pertti Val-
tonen, Reijo Virtanen ja Ari Ylönen.

Koulutuspoliittinen työryhmä: pj. Erkki Aho, vpj. Pirjo Ala-Kapee, siht. Pentti Arajärvi
ja Heikki Mäenpää sekä jäsenet Markus Aaltonen, Pirkko Aro, Anita Haataja, Erkki
Husu, Liisa Jaakonsaari, Voitto Kallio, Tuulikki Kannisto, Esko Kangas, Vuokko Kor-
pinen, Veli Lehtinen, Leevi Melametsä, Kaarlo Multimäki, Kalevi Nikki, Timo Pelto-
vuori, Jussi Pikkusaari, Heikki Punnonen, Maija Rajantie, Kaija Ruukki, Esa Rättyä,
Aarre Salonen, Timo Toiviainen, Reijo Virtanen, Reijo Vuorikallio ja Pentti Öhman.

Kulttuuripoliittinen työryhmä: pj. Arvo Salo, vpj. Eino Grönholm, siht. Kari Poutasuo
sekä jäsenet Lauri Ahlgren, Matti Ahtiainen, Pekka Gronow, Knut Drake, Pentti Ho-
lappa, Olavi Huovinen, Merja Hurri, Jari-Pekka Jyrkänne, Kalevi Kahra, Riitta Kalju-
nen, Seppo Kankainen, Matti Kassila, Risto Kivelä, Yrjö Kukkapuro, Pentti Lahti-
Nuuttila, Aarne Laurila, Heikki Peltonen, Eila Pennanen, Mirjam Polkunen, Eero
Rantala, Lassi Saastamoinen, Elis Sella, Yrsa Stenius, Jani Uhlenius ja Leena Viho-
la.

Lapsi- ja nuorisopoliittinen työryhmä: pj. Saara-Maria Paakkinen, vpj. Pekka Starast,
siht. Markku Liljeström sekä jäsenet Jorma Bergholm, Ilkka Hakoniemi, Veli Heikki-
lä, Eero Heinäluoma, Liisa Jaakonsaari, Markku Jääskeläinen, Irja Laiho, Aila-Marja
Lipponen, Ilpo Rossi ja Erkki Vuorenmaa.

Liikennepoliittinen työryhmä: pj. Sakari Knuuttila, vpj. Saara-Maria Paakkinen, siht.
Jarkko Rahkonen sekä jäsenet Ritva Aro, Ilkka Autio, Pauli Burman, Aimo Halonen,
Ensio Heinänen, Pertti Hietala, Pentti Jäälänmäki, Matti Karelius, Markku Kivelä, Kari
Korpela, Risto Kuisma, Ossi Lindfors, Sven-Erik Nylund, Raimo Ojala, Risto Paaer-
maa, Ensio Rantanen, Mikko Rönholm, Seppo Sanaksenaho, Ilkka Sumu, Martti
Tieaho, Seppo Tikka, Simo Tuokko, Pertti Tuomola, Jouko Tuovinen, Maija-Liisa Vi-
herä ja Paavo Vihavainen.

Maaseutupoliittinen työryhmä: pj. Erkki Liikanen, siht. Liisa Rantasuo sekä jäsenet Pauli Burman, Matti Hannula, Leo Happonen, Seija Huhdanmäki, Rauno Iivonen, Eino O. Kangas, Onni Korhonen, Arvo Kämppi, Olavi Lehtinen, Mauri Leivo, Erkki Lähde, Reino Lönnblad, Pekka Morri, Martti Pajari, Pertti Parmanne, Pekka Patosaari, Väinö Syväniemi, Hannes Tiainen ja Pekka Virtanen.

Oikeuspoliittinen työryhmä: pj. Matti Luttinen, vpj. Jacob Söderman, siht. Pekka O. Aro sekä jäsenet Paula Eenilä, Olavi Heinonen, Kauko Helander, Olli Immonen, Veijo Jalava, Antti Kivivuori, Marja Koivisto, Kaarlo Laari, Matti Lahti, Seppo Nevala, Simo Ojanen, Thelma Ollila, Liisa Paasivuori-Viitanen, Kirsti Palanko-Laaka, Esko Rieppula, Veikko Ripatti, Ilkka Saraviita ja Jyrki Tala.

Perhepoliittinen työryhmä: pj. Kaarina Suonio, vpj. Marianne Laxen, siht. Tapani Koski ja Leena Simonen sekä jäsenet Anja Alanne, Margit Eksman, Aira Heinänen, Matti Hynynen, Petra Hyvärinen, Eila Järvi, Matti Lehesniemi, Eila Lintunen, Sinikka Luja-Penttilä, Matti Marjanen, Terttu Mäkinen, Ritva Rossi, Matti Savolainen, Gustav Teir, Eero Tuomainen, Sakari Tusa, Pirkko Työläjärvä, Aarre Uusitalo, Liisa Vasama, Maria Virtanen ja Leena Välimäki.

Rintamaveteraanityöryhmä: pj. Veikko Helle, vpj. Pentti Ketola, siht. Pertti Paakkinen ja Martti Aberg sekä jäsenet Antti Halme, Sven-Erik Järvinen, Sakari Kallio, Eino Loikkanen, Sinikka Luja-Penttilä, Jorma Rantala, Lauri Vilponiemi ja Uki Voutilainen.

Teollisuuspoliittinen työryhmä: pj. Eero Rantala, vpj. Juhani Surakka, siht. Tapani Erling sekä jäsenet Matti Ahde, Pauli Burman, Jorma Eloranta, Mauno Harmo, Olli Helminen, Pekka Hemmilä, Aimo Kairamo, Jukka Kivi, Tellervo Koivisto, Heikki Koskela, Juhani Luhtanen, Unto Lund, Peter Muurman, Markku Mäkinen, Eila Nevalainen, Heikki Niemi, Marja-Liisa Riskilä, Mikko Rönholm, Tuomo Silaste, Ulf Sundqvist, Pekka Tuominen, Erkki Vauramo, Jorma VVestlund ja Veikko Vuorikari.

Terveyspoliittinen työryhmä: pj. Ilkka Taipale, vpj. Lea Savolainen, siht. Matti Rimpele sekä jäsenet Arja Alho, Maija Anttila, Martti Hussi, Aulikki Kananoja, Seija Kärkinen, Heikki Kartano, Simo Kokko, Kimmo Leppo, Antti Moisio, Pekka Paavola, Kari Puro, Juhani Rinne, Ulla Ropponen, Ritva Salonen ja Markku Toropainen.

Työelämän uudistamistyöryhmä: pj. Sulo Penttilä, vpj. Matti Puhakka, siht. Leena Häyrinen ja Matti Salmenperä sekä jäsenet Paula Eenilä, Tarja Halonen, Juhani Hietanen, Mirja Holmberg, Jukka Kallio, Kirsti Kanabro, Marja Kavonius, Mauri Kavonius, Martti Koivisto, Onni Kuutsa, Heikki Lappalainen, Terttu Mellin-Päivinen, Antero Mäki, Risto Nevalainen, Tapio Paananen, Jorma Rantanen, Seppo Rantamäki, Juhani Raudasojä, Kirsti Suomi, Markku Toropainen, Erkki Vuorenmaa ja Pirkko Österberg.

Työllisyyspoliittinen työryhmä: pj. Matti Ahde, vpj. Pertti Paasio, siht. Arja Jussila sekä jäsenet Ensio Heikkilä, Pekka Hemmilä, Raija Jokinen, Hannu Kauppi, Erkki Meriläinen, Peter Nyberg, Holger Quick, Raimo Sailas ja Jukka Vainio.

Veropoliittinen työryhmä: pj. Peter Muurman, vpj. Pekka Korpinen, siht. Arvo J. Kämppi sekä jäsenet Esa Aalto, Kaj Bärnlund, Timo Etelä, Ensio Heikkilä, Reino

Hjerppe, Paavo Kaasinen, Tellervo Koivisto, Erkki Meriläinen, Esa Mäisti, Reino Ok-sava, Raimo Sailas, Jukka Tammi, Gustav Teir, Matti Tuomala ja Pirkko Työläjärvi.

Viestintäpoliittinen työryhmä: pj. Mauno Forsman, vpj. Lasse Lehtinen, siht. Ulpu Tapiola sekä jäsenet Alec Aalto, Seppo Haapanen, Eila Hyppönen, Tuulikki Hämäläinen, Kimmo Jokela, Sakari Kiuru, Kaj Laxen, Matti Oksanen, Heikki Peltonen, Seppo Heikki Salonen, Matti Santajärvi, Tom Saxen, Lauri Sivonen, Ensio Sorvari, Arjo Söderblom, Kaj Törnblom, Matti Vimpari ja Erkki Vuorinen.

Ympäristö- ja yhdyskuntapoliittinen työryhmä: pj. Reino Breilin, vpj. Kaisa Raatikainen, siht. Lauri Nordberg ja Pentti Väisänen sekä jäsenet Camilla von Bonsdorff, Matti Hannula, Sirkka Hautojärvi, Klas G. Ivars, Kimmo Karimo, Osmo Kivivuori, Antti Kulmala, Heikki Kylänpää, Pirkko Lahti, Heikki Lappalainen, Timo Mattelmäki, Olli Ojala, Ilmari Ojanen, Jukka Pakkala, Rolf Pagvalin, Hannu Penttilä, Jarkko Rahkonen, Jussi Ranta, Kaarina Suonio, Olavi Syrjänen, Anna-Riitta VVallin, Leena VVarsell ja Matti Vehkalahti.

Puoluetoimikunta nimitti syksyn 1981 kuluessa seuraavat puoluekokouskaudella 1981—84 toimivat työryhmät:

Aluepoliittinen työryhmä (8.10.1981): pj. Risto Tuominen, vpj. Kari Kortelainen, siht. Antti Romppanen sekä jäsenet Aimo Ajo, Mikko Elo, Seppo Jaakonsaari, Annikki Karvonen, Eero Kuosmanen, Erkki Laatto, Jurkka Linna, Tapio Lehto, Ylermi Runko, Rauno Saari, Sirpa Saari ja Kerttu Törnqvist.

Asuntopoliittinen työryhmä (8. 10. 1981): pj. Jarmo Rantanen, vpj. Hannu Tapiola, siht. Risto Kippola sekä jäsenet Pekka Alanen, Hannu Alanoja, Ben Grass, Risto Laitila, Olavi Lehtinen, Antti Leskinen, Teuvo Lindström, Matti Louekoski, Esa Mäisti, Ossi Pauku, Aulis Pöyhönen ja Matti Väisänen.

Koulutuspoliittinen työryhmä (8.10.1981): pj. Kaija Ruukki, vpj. Erkki Aho, siht. Pentti Arajärvi sekä jäsenet Pirkko Aro, Anita Haataja, Vuokko Korpinen, Toivo H. Laine, Veli Lehtinen, Helkki Mäenpää, Arja Ojala, Aarre Salonen, Heikki Punnonen, Johannes Remy, Heikki Seppälä, Jukka Tamminen, Reijo Virtanen, Jukka Vuorinen ja Pentti Öhman.

Kulttuuripoliittinen työryhmä (8.10.1981): pj. Arvo Salo, vpj. Anu Kaipainen, siht. Kari Poutasuo sekä jäsenet Lauri Ahlgren, Pekka Gronow, Knut Drake, Pentti Holappa, Merja Hurri, Matti Hynynen, Jari-Pekka Jyrkänne, Kalevi Kahra, Riitta Kaljunen, Seppo Kankainen, Matti Kassila, Risto Kivelä, Pentti Lahti-Nuuttila, Altti Lammi, Aarne Laurila, Heikki Peltonen, Mirjam Polkunen, Elvi Puhakka, Yrjö Juhani Renvall, Seppo Saherma, Elis Sella, Yrjö Sotamaa, Jani Uhlenius ja Leena Vihola.

Maaseutupoliittinen työryhmä (15.10.1981): pj. Jouko Tuovinen, vpj. Pertti Pamianne, siht. Seppo Hassinen sekä jäsenet Karl Eriksson, Matti Hannula, Leo Happonen, Lasse Hellman, Seija Huhdanmäki, Onni Korhonen, Mauri Leivo, Kalervo Lindroos, Erkki Lähde, Reino Lönnblad, Pekka Morri, Martti Pajari, Pekka Patosaari, Väinö Syväniemi, Hannes Tiainen, Heikki Vendelin ja Maaseututyöväen Liiton edustaja.

Oikeuspoliittinen työryhmä (1.10.1981): pj. Kaarina Suonio, vpj. Jouko Skinnari, sihteeri Hannu Takala ja Jyrki Tala sekä jäsenet Aulis Aarnio, Kaarina Buure-

Hägglund, Olavi Heinonen, Virpi Hertzberg, Kai-Erik Kalima, Juhani Kivihalmes, Antti Kivivuori, Liisa Paasivuori-Viitanen, Kirsti Palanko-Laaka, Teuvo Pohjolainen ja Jacob Söderman.

Sosiaalipoliittinen työryhmä (1.10.1981): pj. Matti Puhakka, vpj. Aulikki Kananoja, siht. Tapani Koski sekä jäsenet Matti Heikkilä, Leena Heinonen, Pia Hämäläinen, Lauri Kaarisalo, Marianne Laxen, Pekka Morri, Terttu Mäkinen, Esko J. Ojala, Pertti Paakkinen, Kari Puro, Antti Suominen ja Leena Välimäki.

Talouspoliittinen työryhmä (17. 9. 1981): pj. Pekka Korpinen, vpj. Pertti Sorsa, siht. Raimo Sailas sekä jäsenet Teemu Hiltunen, Reino Hjerpe, Jermu Laine, Erkki Liikainen, Seppo Lindblom, Peter Muurman, Heikki Oksanen, Riitta Prusti, Jukka Tammi, Eero Tuomainen ja Antero Tuominen.

Tasa-arvoasiain työryhmä (1.10.1981): pj. Riitta Prusti, vpj. Matti Haapakoski, siht. Risto Juntunen sekä jäsenet Juhani Hietanen, Marianne Laxen, Juhani Luhtanen, Johanna Mannila-Kaipainen, Eine Mikkonen, Helvi Ollikainen, Pentti Sahi, Jouko Skinnari ja Eeva-Liisa Tuominen.

Teollisuuspoliittinen työryhmä (29.10.1981): pj. Pirkko Työläjärvi, vpj. Jermu Laine, sihteerit Maunu Harmo ja Tuomo Silaste sekä jäsenet Tapani Erling, Raimo Huovinen, Tarmo Hyvärinen, Toivo Lepistö, Markku Mäkinen, Eila Nevalainen, Sulo Penttilä, Asko Puumalainen, Eero Rantala, Ulf Sundqvist, Teuvo Varjas ja Veikko Vuorikari.

Terveyspoliittinen työryhmä (1.10.1981): pj. Maija Anttila, vpj. Olli Helminen, siht. Matti Rimpelä sekä jäsenet Arja Alho, Martti Hussi, Simo Kokko, Kimmo Leppo, Antti Moisio, Salme Pihl, Kari Piskonen, Matti Rajala, Jorma Rantanen, Sinikka Rokka, Ulla Ropponen ja Markku Toropainen.

Työelämän uudistamistyöryhmä (1.10.1981) pj. Per-Erik Lundh, vpj. Pirjo Ala-Kapee, sihteerit Heikki Aintila ja Pekka Aro sekä jäsenet Pirkko Hemmilä, Pertti Hynynen, Jukka Kallio, Marja Kavonius, Matti Kopperi, Aarne Lehtonen, Toivo Lepistö, Marja-Liisa Riskilä, Matti Salmenperä, EsaSwanlung ja EeroTuomainen.

Työllisyyspoliittinen työryhmä (1. 10. 1981): pj. Matti Ahde, vpj. Pertti Paasio, siht. Arja Jussila sekä jäsenet Pekka Hemmilä, Raija Jokinen, Hannu Kauppi, Arvo J. Kämppi, Riitta Martiskainen, Erkki Meriläinen, Matti Mikkola, Peter Nyberg, Holger Quick, Raimo Sailas ja Jukka Vainio.

Ympäristö- ja yhdyskuntapolitiittnen työryhmä (29.10.1981): pj. Kaj Bärlund, vpj. Liisa Jaakonsaari, siht. Anna-Riitta VVallin sekä jäsenet Camilla von Bonsdorff, Matti Hannula, Jorma Heinonen, Juha Hämäläinen, Jouko Högmänder, Kimmo Karimo, Johannes Koikkalainen, Antti Kulmala, Esko Lehti, Olli Ojala, Jukka Pakkala, Hannu Penttilä, Pekka Sarkkinen, Olavi Syrjänen ja Pentti Aman.

Työväenperinteen tallentaminen -työryhmä (1. 10. 1981): Määräaikainen työryhmä, jonka työskentely päättyy vappuna 1982: pj. Olavi Hurri, siht. Martti Aberg sekä jäsenet Pirjo Ala-Kapee, Jukka Eenilä, Martti Helin, Sulo Hentula, Heimo Huhtanen, Raulo Kousa, Kari Poutasuo, Sakari Saikkonen, Elina Väättäinen ja Esa Lahtinen.

4. SOSIALISTINEN AIKAKAUSLEHTI

Sosialistinen Aikakauslehti ilmestyi kertomusvuonna neljä kertaa, Lehden sisällön muodostivat pääasiassa henkilöhaastattelut, sosialidemokraattisen puolueen ja ay-liikkeen toimintaan liittyvät kysymykset, kansainväliset ja historialliset aiheet, ideologia, kulttuuri ja kirja-arvostelut.

Kertomusvuoden numeroissa julkaistiin mm. seuraavat merkittävät artikkelit: Gunter Grass: Orwellin vuosikymmen, John Kenneth Galbraith: Oikeistohyökkäys, Kalevi Sorsan, Francois Mitterrandin, oikeuskansleri Risto Leskisen ja puolustusvoimien komentaja Lauri Sutelan haastattelut, Väinö Tannerin ja O.V. Kuusisen syntymän 100-vuotispäivät, Kaari Utrio: Viihde ja asenteet, Jermu Laine: J. V. Snellman ja sosialistiset aatteet, Jacob Söderman: Ulkopoliittikka ja moraali sekä Michael Foot: Uusi Macchiavelli.

Keskimäärin 60-sivuisena ilmestyneen SA:n päätoimittajana oli puoluekokoukseen saakka Ulf Sundqvist ja toimitussihteerinä Lauri Sivonen, jonka jälkeen viimeksi mainittu nimettiin päätoimittajaksi. Lehden sisällön päälinjoista on päättänyt Erkki Liikasen puheenjohtolla toiminut toimituskunta.

Sosialistinen Aikakauslehti herätti kasvanutta mielenkiintoa lukijoiden parissa. Sen levikki oli vuodenvaihteessa 1981/82 n. 5.000.

12.—13. 9. järjestettiin Norjan Leangkollenilla pohjoismaisten sosialidemokraattisten aikakausjulkaisujen kokous (Tiden — Ruotsi, Aktuelt perspektiv — Norja, Ny Politik — Tanska ja Sosialistinen Aikakauslehti — Suomi). Tilaisuudessa, johon osallistuivat Suomesta Lauri Sivonen ja Henrik Helenius, käsiteltiin mm. tilannetta Norjassa ja kussakin maassa, aatejulkaisujen tehtäviä ja yhteistyötä sekä poliittista tilannetta. Seuraava vastaavanlainen neuvottelu päätettiin järjestää Tanskassa.

5. TIEDOTUSTOIMINTA

Kertomusvuoden aikana pidettiin yhteyttä ennen muuta poliittisiin toimittajiin, ay-lehtiin, sanoma- ja aikakauslehtiin sekä Yleisradioon ja järjestettiin useita tiedotustilaisuuksia. Ne liittyivät aiheiltaan ennen muuta Porin puoluekokoukseen ja v:n 1982 presidentinvaaleihin, joista ensinmainittu sai osakseen laajaa ja suopeata julkisuutta. Myös Väinö Tannerin syntymän 100-vuotispäivä työllisti tiedotustoimintaa. Yhteistyö Yleisradion ja muiden tiedotusvälineiden sosialidemokraattien kanssa jatkui kiinteänä.

Puoluetoimisto järjesti edellisvuosien tapaan TV-esiintymiskoulutusta.

Valitsijamiesvaalien edellä harjoitettiin lehti-ilmoittelua aikaisempaa laajemmassa mitassa t-lehdistössä, eri ammatillisten keskusjärjestöjen lehdistössä, eräissä kaupallisissa aikakauslehdissä sekä ns. ykköslehdissä.

IV JÄRJESTÖTOIMINTA

1. YLEISTÄ

Kertomusvuoden toimintaa on keskeisesti sävyttänyt Porissa kesäkuussa pidetty puoluekokous, puoluekokouksen jälkeen käynnistyneet toimintatalkoot ja vuoden loppupuolella presidentin valitsijamiesvaaleihin valmistautuminen. Lisäksi kertomusvuoden aikana on ollut kaikkien ammatillisten keskusjärjestöjen edustajakoukukset ja runsaasti eri ammattiliittojen kokouksia.

Puolueen organisaatiossa oli puoluekokousta kohtaan tunnettu suurta mielenkiintoa, mitä osoittaa kokoukselle tehtyjen esitysten runsas määrä ja aktiivinen puoluekokousasioiden käsittely, samoin runsas osallistuminen puoluekokouksen aikana järjestettyihin eri tapahtumiin ja tapaamisiin. Näyttävä marssi ja Kirjurinluodolla pidetty hyvin onnistunut puoluekokousjuhla ovat osoituksena jäsenten mielenkiinnosta puolueen keskeistä tapahtumaa kohtaan.

Välittömästi syyskauden toiminnan käynnistyttyä käynnistyivät toimintatalkoot perus- ja kunnallisjärjestöissä puoluekokouksessa hyväksyttyyn järjestöpoliittiseen raporttiin liittyen. Tavoitteena on ollut uusien toimintamuotojen ja toiminnallisten ideoitten löytäminen. Vaikka vaalitaistelu loppuvuodesta olikin hallitseva tekijä puolueen toiminnassa, on itse toimintatalkooajatus saanut jäsenistön keskuudessa myönteisen vastaanoton, josta konkreettisena tuloksena voidaan todeta runsas toiminnallisten ideoitten määrä.

Ammattiyhdistystoimintaa tarkasteltaessa on kulunut toimintakausi ollut poikkeuksellinen. Sen aikana on pidetty kaikkien keskusjärjestöjen, SAK:n, TVK:n, STTK:n ja Akavan edustajakoukukset. Lisäksi pidettiin runsaasti eri liittojen edustajakouksia. Poliittiset voimasuhteet ovat pysyneet pääsääntöisesti ennallaan. Ehkä merkittävimpana muutoksena sosialidemokraattien kannalta voidaan pitää poliittista voimasuhdelisäystä SAK:ssa ja negatiivisena asiana Elintarviketyöläisten Liiton huonoa vaalitulosta.

Vuoden loppupuolella puolueen kaikkea toimimaa, niin myös sen järjestöllistä toimintaa, hallitsi valmistautuminen presidentin valitsijamiesvaaleihin. Laki- ja sääntömääräisistä velvoitteista puolueen organisaatio selvisi kiitettävästi ottaen huo-

mioon ajan niukkuuden ja asennemuutoksen ehdokasasettelussa poliittisesti sitoutumattomien kansalaisten sijoittamiseksi ehdokkaiksi. Vaalityötä hallitsi alusta alkaen voitonhalu, usko asian onnistumiseen sekä ulospäin suuntautuva työ ja iloinen, myönteinen ilme.

Koulutustoiminnassa normaalin kurssi- ja luentotoiminnan lisäksi pyrittiin painopistettä siirtämään paikallisen koulutuksen kehittämiseen opintokerhotoiminnan lisäämiseksi puolueosastoissa sekä uusien puoluekoulujen käynnistämiseksi ja niiden ohjelmien sisällön kehittämiseksi. Eräänä koulutukseen liittyvänä vaikeutena on syytä todeta osanottajien heikko hakeutuminen kursseille.

Tiedotustoiminnassa on pyritty kehittämään jäsenlehden sisältöä ja ulkoasua ja laatimaan järjestökirjeet muotoon, josta käyvät selkeämmin ilmi päätösehdotukset ja toimenpidesuosituksukset.

Yhteistyö puolueen sisarjärjestöjen ja sosiaalisten järjestöjen kanssa on hoidettu järjestöasian jaoston ja järjestötoiminnan kehittämisyöryhmän kautta.

Järjestöosaston päällikkönä on toiminut Matti Mansikka, järjestösihteerinä Juhani Hietanen, kunnallisasiain sihteerinä 1. 3. alkaen Kari Laitinen, koulutussihteerinä Teuvo Ikonen, tiedotussihteerinä Lauri Kangas, ay-sihteerinä Hannu Anttonen, ay-toimitsijana Matti Kouri sekä E-osuuskauppa- ja urheiluliikkeeseen suuntautuvien tehtävien hoitajana Erkki Gröndahl. Osastosihteerinä on toiminut Irja Hyvönen ja kurssisihteerinä Kaija Issakainen.

2. AMMATIIYHDISTYSTOIMINTA

Vuoden 1981 aikana puolueen ammattiyhdistystoiminta keskittyi ensisijaisesti liittokokousvaalien valmisteluun. Lisäksi toimintaa sävyttivät puoluekokouksen yhteyteen järjestetyt tapaamiset ja loppuvuodesta presidentin valitsijamiesvaalityöhön osallistuminen.

Keskusjärjestöistä SAK, TVK ja STTK kokoontuivat edustajakokouksiinsa. Tämän lisäksi pidettiin 21 jäsenliiton liittokokoukset, joista suurin osa ajoittui kevätkaudelle.

Poliittisesti keskusjärjestöjen kokoukset voidaan todeta sosialidemokraattien kannalta onnistuneiksi. Poikkeuksen muodosti TVK:n edustajakokous, jossa käytiin tiukka poliittinen kamppailu järjestön puheenjohtajuudesta. Niukalla kolmen äänen enemmistöllä valittiin puheenjohtajaksi sitoutumaton porvari Matti Kinnunen.

Kovinta poliittista kamppailua käytiin Elintarviketyöläisten Liiton, Maaseututyöväen Liiton ja Puutyöväen Liiton vaaleissa. KTV:n ja Paperiliiton vaalit muodostivat tärkeän osan siksi, että niiden liittokokousedustajien valintaan sovellettiin ensimmäisen kerran suhteellista vaalitapaa.

Syyskauden toimintaan antoivat oman leimansa presidentin valitsijamiesvaalit. Tavoitteena oli saada ammattiyhdistysliike mahdollisimman laajasti mukaan vaalityöhön. Tavoitteessa onnistuttiin. Ammattiyhdistysliike osallistui todella aktiivisesti vaalityöhön kaikilla toimintatasoilla sekä työpaikka-aktiivien että liittojen toimitsijain ja toimistotyöntekijäin toimesta.

Puolueen ammattiyhdistysorganisaation kehittämisessä keskityttiin yhdyshenkilöverkoston uudistamiseen. Uudistaminen onnistuttiin saamaan toimintakaudelta lähes valmiiksi. Ensimmäinen yhdyshenkilötiedote voitaneen näin ollen toteuttaa vuoden 1982 alkupuoliskolla.

EDUSTAJAKOKOUKSET

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK

Edustajakokous pidettiin 14.—17. 6. Finlandia-talolla Helsingissä. Sosialidemokraatit lisäsivät kannatustaan noin yhdellä prosenttiyksiköllä. Poliittiset voimasuhteet muodostuivat seuraaviksi: valtuustossa 122 sosialidemokraattia ja 66 kansandemokraattia, hallituksessa 16 sosialidemokraattia ja 9 kansandemokraattia. Puheenjohtajistossa I ja III puheenjohtaja ovat sosialidemokraatteja, II puheenjohtaja kansandemokraatti.

Ilmailualan Unioni

Liittokokous pidettiin 29.—31. 5. HTY:n talolla Helsingissä. Kansandemokraatit hylkäsivät sopuvaaliesityksen. Poliittiset voimasuhteet ovat valtuustossa 32 sosialidemokraattia ja 3 kansandemokraattia, liittotoimikunnassa 10 sosialidemokraattia ja 1 kansandemokraatti. Liiton puheenjohtajana jatkaa Hemmo Hänninen (sd).

Rautatieläisten Liitto

Liittokokous pidettiin 2.—5. 6. Dipolissa Espoossa. Sosialidemokraattien osuus liittokokousedustajistossa kasvoi noin 3 prosenttiyksikköä, mikä merkitsi ryhmälle yhtä lisäpaikkaa valtuustossa. Paikkajaoksi muodostui valtuustossa 21 sosialidemokraattia ja 6 kansandemokraattia, liittotoimikunnassa 13 sosialidemokraattia ja 3 kansandemokraattia. Liiton puheenjohtaja jatkaa Unto Keijonen (sd.).

Paperiliitto

Liittokokous pidettiin 7.—11. 6. Rosendahlissa Tampereella. Sosialidemokraatit kasvattivat suhteellista osuuttaan noin 6 prosenttiyksikköä. Poliittiset voimasuhteet muodostuivat seuraaviksi: valtuustossa 18 sosialidemokraattia ja 11 kansandemokraattia, liittotoimikunnassa 9 sosialidemokraattia ja 6 kansandemokraattia. Liiton puheenjohtajana jatkaa Antero Mäki (sd).

Postiliitto

Liittokokous pidettiin 8.—11. 6. Dipolissa Espoossa. Liiton poliittiset voimasuhteet säilyivät ennallaan. Paikkajaoksi muodostui valtuustossa 26 sosialidemokraattia ja 5 kansandemokraattia, liittotoimikunnassa 12 sosialidemokraattia ja 1 kansandemokraatti. Puheenjohtajaksi valittiin Pertti Jyrkinen (sd).

Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto

Liittokokous pidettiin 22.-24. 6. Dipolissa Espoossa. Liiton poliittiset voimasuhteet säilyivät ennallaan. Valtuustossa on 30 sosialidemokraattia ja 7 kansandemokraattia, liittotoimikunnassa 13 sosialidemokraattia ja 2 kansandemokraattia. Liiton puheenjohtajaksi valittiin Pentti Levo (sd).

Kunnallisten Työntekijäin ja Viranhaltijain Liitto

Liittokokous pidettiin 22.-26. 6. Finlandia-talolla Helsingissä. Sosialidemokraatit kasvattivat suhteellista osuuttaan. Poliittiset voimasuhteet ovat: valtuustossa 51 sosialidemokraattia ja 17 kansandemokraattia, liittotoimikunnassa 16 sosialidemokraattia ja 5 kansandemokraattia. Liiton puheenjohtajana jatkaa Pekka Salonen (sd).

Hotelli-ja Ravintolahenkilökunnan Liitto

Liittokokous pidettiin 26. 6.-2. 7. Rosendahllissa Tampereella. Sosialidemokraatit lisäsivät kannatustaan. Poliittiset voimasuhteet ovat: valtuustossa 26 sosialidemokraattia ja 5 kansandemokraattia, liittotoimikunnassa 15 sosialidemokraattia ja 2 kansandemokraattia. Puheenjohtajana jatkaa Matti Haapakoski (sd).

Kemian Työntekijäin Liitto

Liittokokous pidettiin 5.-7.11. Dipolissa Espoossa. Liiton poliittisten ryhmien välillä tehtiin sopuvaaleista poliittinen sopimus, jota noudatettiin. Voimasuhteet muodostuivat seuraaviksi: valtuustossa 13 sosialidemokraattia ja 10 kansandemokraattia, liittotoimikunnassa 7 sosialidemokraattia ja 5 kansandemokraattia. Puheenjohtajana jatkaa Lauri Vilponiemi (sd) vuoden 1982 loppuun, josta alkaen tehtävää ryhtyy hoitamaan Ari Kekkinen.

Puutyöväen Liitto

Liittokokous pidettiin 13.—15.11. Dipolissa Espoossa. Sosialidemokraatit kasvattivat liittokokouspaikkalukuaan yhdellä, mutta äänimäärissä koettiin 0,12 prosenttiyksikön tappio. Äänestysprosentti laski edellisiin vaaleihin verrattuna noin 10 prosenttiyksikköä, ollen nyt 58,9 %. Poliittiset voimasuhteet eivät muuttuneet. Paikkajakauma: valtuustossa 15 sosialidemokraattia ja 10 kansandemokraattia, liittotoimikunnassa 11 sosialidemokraattia ja 8 kansandemokraattia. Liiton puheenjohtajana jatkaa Esko Suikkanen (sd).

Suomen Elintarviketyöläisten Liitto

Liittokokous pidettiin 20.—22. 11. Rosendahllissa Tampereella. Perinteisesti vahvat sosialidemokraattiset alueet tuottivat äänestysaktiivisuudessa pettymyksen. Ehdokasasettelu ei onnistunut toivotulla tavalla. Sosialidemokraateilla oli 81 ehdokasta vähemmän kuin kommunisteilla, ja äänimarginaali oli kommunistien eduksi 295 ääntä.

Liitto säilyi kommunistijohtoisena, ja poliittiset voimasuhteet muodostuivat seuraaviksi: liittovaltuustossa 15 sosialidemokraattia ja 17 kansandemokraattia, liittotoimikunnassa 8 sosialidemokraattia ja 9 kansandemokraattia.

Maaseututyöväen Liitto

Liittokokous pidettiin 11.—13. 12. Ammattiyhdistysopistolla Kiljavalla. Liiton poliittiset voimasuhteet säilyivät ennallaan: valtuustossa on 13 sosialidemokraattia ja 9 kansandemokraattia, liittotoimikunnassa 9 sosialidemokraattia ja 6 kansandemokraattia. Liiton puheenjohtajana jatkaa Pekka Virtanen (sd) eläkeikään saakka, minkä jälkeen puheenjohtajaksi siirtyy Esa Ihalainen (sd).

Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitto TVK

Edustajakokous pidettiin 27.-29. 5. Dipolissa Espoossa. Edustajakokoukseen valmistauduttiin ehkä liiallisen optimismin vallitessa. Kokouksen kulussa oli myös piirteitä, jotka antavat aihetta harkita, minkä laatuaisia toimenpiteitä tulisi käyttää porvareita vastaan toimittaessa. Puheenjohtajaksi valittiin sitoutumaton porvari Matti Kinnunen. Hallituksen voimasuhteiksi muodostui 5 sosialidemokraattia ja 8 porvaria.

Suomen Apuhoitajaliitto

Liittokokous pidettiin 7.-8. 5. Dipolissa Espoossa. Puheenjohtajaksi valittiin Salme Pihl (sd). Hallituksen voimasuhteiksi muodostui 6 sosialidemokraattia, 1 kansandemokraatti ja 9 porvaria.

Kunnallisvirkamiesliitto

Liittokokous pidettiin 13.—15. 5. Oulun Teatteritalossa. Liiton puheenjohtajaksi valittiin Kokoomukseen lukeutuva Taisto Mursula. Hallituksessa sos.-dem. ryhmä menetti paikan. Suurin osa hallituksen jäsenistä on poliittisesti sitoutumattomia, mutta puheenjohtajan ohjattavissa. Valtuustossa edettiin hieman aikaisemmasta. Tällä hetkellä sosialidemokraateilla on noin viidennes valtuustopaikoista.

Vakuutusväen Liitto

Liittokokous pidettiin 15.—17. 5. Finlandia-talossa Helsingissä. Liiton puheenjohtajaksi valittiin poliittisesti Kokoomukseen lukeutuva Irma Teräväinen. Hallituksen voimasuhteet ovat: edistysmielisten vaaliliitto 37 %, yhtyneet porvarit 40 % ja sitoutumattomat 23 %.

Pankkitoimihenkilöliitto:

Liittokokous pidettiin 18.—20. 5. Aulangolla. Liiton puheenjohtajana jatkaa sosiali-

demokraatti Pauli Salmio. Hallituksen poliittinen jakauma on 5 sosialidemokraattia ja 6 porvaria.

Suomen Liikeväen Liitto

Liittokokous pidettiin 22.-24. 5. Dipolissa Espoossa. Puheenjohtajana jatkaa Nils Komi (sd). Lisäksi hallituksessa on kaksi sosialidemokraattia, loput ovat sitoutumattomia.

Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitto STTK

Edustajakokous pidettiin 17.—18.10. Finlandia-talossa Helsingissä. Puheenjohtajana jatkaa Jorma Reini (sd). Hallituksen voimasuhteet ovat 14 sosialidemokraattia, 1 kansandemokraatti ja 8 porvareihin lukeutuvaa.

Teknisten Liitto

Liittokokous pidettiin 12.—14. 6. Ikituurissa. Puheenjohtajana jatkaa Matti Huuskonen (sd). Hallituksen voimasuhteet ovat 14 sosialidemokraattia, 1 kansandemokraatti ja 2 porvaria. Valtuustossa paikat jakaantuvat seuraavasti: 24 sosialidemokraattia, 4 porvaria, 1 kansandemokraatti ja 6 sitoutumatonta.

Ammattiyhdistystoimikunta

Ammattiyhdistystoimikunnassa ovat olleet edustettuina kaikki palkansaajakeskusjärjestöt. Toimintakauden aikana ay-toimikunta kokoontui 14 kertaa.

Ammattiyhdistystoimikuntaan kuuluivat Kalevi Sorsa (pj.), Ulf Sundqvist (vpj.), Matti Mansikka, Hannu Anttonen (siht.), Matti Kouri (siht.), Pirkko Heikura (siht.), SAK:n edustajina Pekka Oivio, Pertti Viinanen, Per-Erik Lundh, Sulo Penttilä ja Lauri J. Havia, TVK:n edustajina Oso Laakso ja Nils Komi, STTK:n edustajina Jorma Reini ja Matti Huuskonen sekä Akavan edustajina Jorma Nuotio ja Reijo Virtanen.

Puoluekokouksen jälkeen ay-toimikuntaan kuuluivat Kalevi Sorsa (pj.), Pertti Viinanen (I vpj.), Jorma Reini (II vpj.), Erkki Liikanen, Matti Mansikka, Hannu Anttonen (siht.), Matti Kouri (siht.), Pirkko Heikura (siht.), SAK:n edustajina Lauri J. Havia, Per-Erik Lundh, Raimo Kantola ja Sulo Penttilä, TVK:n edustajina Riitta Prusti, Nils Komi ja Teuvo Ruotsalainen, STTK:n edustajana Matti Huuskonen sekä Akavan edustajina Reijo Virtanen ja Ulla Aittokoski.

Puoluekokouksen jälkeen nimettiin ay-toimikunnalle sihteeristö, jonka tehtävänä on asioiden ennaltavalmistelu. Sihteeristöön kuuluvat Hannu Anttonen, Matti Kouri ja Pirkko Heikura SDP, Lauri Ihalainen SAK, Jukka Vainio TVK ja Seppo Ruotsalainen STTK.

Kansainväliset yhteydet

Toimintakauden aikana ovat kansainväliset yhteydet rakentuneet erilaisten kokousten ja seminaarien pohjalte.

- Tukholmassa 3.-4. 2. järjestettyyn Ruotsin ja Suomen pääkaupunkiseutujen sos.-dem. rakennustyöläisten yhteistoiminnan kehittämiseksi järjestettyyn kokoukseen osallistuivat Matti Kouri ja Juhani Hietanen.
- Helsingissä 8.-9. 4. järjestettyyn kokoukseen osallistuivat SAP:sta ay-sihteerit Björn Wall ja Leif Nordgren. Kokouksessa käsiteltiin julkisten alojen toimihenkilöiden poliittista kehitystä.
- Kalottialueen yhteispohjoismainen toimitsijakokous järjestettiin 12.—14. 5. Levi-Hotellissa. Kokoukseen osallistui Hannu Anttonen. .
- Tukholmassa järjestettiin 15.—16. 6. pohjoismaiden sos.-dem. puolueiden ay-sihteerien kokous, jossa valmisteltiin yhteispohjoismaista toimihenkilöseminaria. Kokoukseen osallistuivat Hannu Anttonen ja Matti Kouri.
- SDP:n järjestövaltuuskunnan matkalle Neuvostoliittoon 8.—15. 11. osallistui Hannu Anttonen.
- Yhteispohjoismainen toimihenkilöseminaari järjestettiin 3.-6. 12. Ruotsissa. Seminaariin osallistuivat Hannu Anttonen ja Matti Kouri.
- Helsingissä 8.-9. 12. järjestettyyn rakennustyöläisten työllisyyttä käsittelevään kokoukseen osallistuivat Ruotsista ay-sihteerit Björn Wall ja sikäläisen rakennusliiton edustaja.

3. KOULUTUS- JA OPINTOTOIMINTA

Vuoden 1981 aikana toteutetussa koulutustoiminnassa painopistettä pyrittiin siirtämään paikallisen tason koulutuksen kehittämiseen. Erityisesti korostettiin opintokerhon keskeistä asemaa puolueosastoissa tapahtuvan koulutuksen tärkeimpänä muotona.

Kunnallisjärjestöjen puoluekouluja tuettiin sekä materiaalisesti että järjestämällä ohjaajakoulutusta.

Piirien järjestämiä lyhytmuotoisia koulutustilaisuuksia tuettiin taloudellisesti selvästi aiempaa voimakkaammin.

Opistoissa järjestetyn koulutuksen suhteen noudatettiin varsin tiukkaa kohderyhmämäärittelyä. Oppilasvalinnoissa korostettiin erityisesti sitä, että opistokoulutus on luonteeltaan jatkokoulutusta.

Opintokerhotoiminta

Opintokerhotoiminnan taloudellisten esteiden poistamiseksi otettiin toimintavuoden alusta käyttöön eräitä keskeisiä opintoaineistoja koskenut valtionavun ennakko, joka mahdollisti opiskelun aloittamisen ilman välitöntä taloudellista panosta. Opintokerhon aseman korostaminen näkyi myös toiminnan määrällisessä tuloksessa, vaikkakin loppuvuodesta toimeenpannut presidentin valitsijamiesvaalit aiheuttivat järjestötoiminnan voimavarojen keskittämisen siihen. Puolueen opintokerhojen määrällinen kehitys ilmenee seuraavasta asetelmasta:

1978	1979	1980	1981
971	1011	789	1029

Opintosihteerikoulutus

Eräs keskeinen opintokerhotoimintaan vaikuttava tekijä on opintosihteerikoulutus. Opintosihteerien tehtävänä on ohjata ja organisoida puolueosastoissa ja kunnallisjärjestöissä tapahtuvaa opintotoimintaa. Vaikka opintosihteerin valinta on sääntömääräinen asia, ainoastaan noin kaksi kolmasosaa puolueosastoista suoritti tämän valinnan.

Opintosihteerikoulutuksen käytännön toteutusvastuu oli Työväen Sivistysliitolla. Toimintavuoden aikana järjestetyille kahden päivän pituisille opintosihteerikursseille osallistui 214 henkilöä.

Luentotoiminta

Luentotoiminta oli toimintavuonna puolueen koulutustoiminnassa varsin uusi toimintamuoto. Sitä toteutettiin pääasiallisesti järjestöikäntien ja toimintatalkoiden yhteydessä.

Luentotoiminnassa kirjattiin 60 tilaisuutta, joissa oli yhteensä 1.456 osanottajaa.

Kurssitoiminta

Opintokeskuslain alaisessa kurssitoiminnassa ei päästy lähellekään toimintasuunnitelmassa esitettyjä tavoitteita. Osaltaan tähän vaikutti loppuvuodesta miltei täysin pysähtynyt koulutustoiminta, mutta oma syynsä oli myös eräillä käytännön toteutukseen liittyneillä teknisillä hankaluuksilla.

Puoluetoimisto järjesti vuonna 1980 yhteensä 60 kurssia, joille osallistui 1.568 henkilöä. Vuonna 1981 vastaavat luvut olivat 87 kurssia ja 2.213 osanottajaa.

Opintoainelstotutanto

Toimintavuotena ilmestyivät TSL:n kirjeopiston tuottamina seuraavat opintoaineistot:

- Sosialidemokraatit ay-liikkeessä (uusittu)
- Presidentti 82 (vaalimateriaali)

Lisäksi puolueen omana kustanteena tuotettiin Porin puoluekokouksen hyväksymän »Järjestötoiminnan kehittäminen» -asiakirjan pohjalta koulutusaineisto.

Sosialidemokraattisen Puolueen opintoaineistojen myynti- ja varastotilanne (TSL:n myynti):

Opintoaineiston nimi	myynti 1980	myynti 1981	varasto 31.12.81
Energian vaihtoehdot	14	177	1.760
Järjestötoiminnan kehittäminen	—	112	74
Järjestötoiminta eläväksi	558	339	630
Sinä ja minä— me sosialidemokraatit	111	460	2.424
Sosialidemokraatit ay-liikkeessä	—	623	1.281
Sosialidemokraatit kunnassa	—	1.091	1.880
Sosialidemokratian perusteita	1.414	289	1.170
Sosialidemokratian suunta	148	266	131
Taloustietoa I	129	92	858
Uusi kansainvälinen	71	84	149
Presidentti 82	—	7.207	493

Opistoissa toteutettu koulutus

Puolueen pitempikestoinen koulutus toteutettiin Työväen Akatemiassa ja Voionmaan Opistossa. Viiden vuorokauden pituisista kursseista osa järjestettiin piirikoh-
taisina, osa taas ammattiliittojen nimikkokursseina. Suurimpana ongelmana oli
osanottajien rekrytointi, minkä seurauksena useita kursseja jouduttiin perutta-
maan. Syynä ei ollut niinkään rekrytoinnin tehottomuus, vaan pikemminkin kohde-
ryhmän eli riittävästi peruskoulutetun jäsenistön vähäisyys. Lisäksi vaikeuksia tuot-
tivat opintososiaalisen tuen riittämättömyys sekä eräät sosiaaliset tekijät, kuten
lastenhoitojärjestelyt.

Opistoissa toteutetun koulutuksen osalta päästiin kuitenkin määrälliseen tavoitteeseen, eli puolue pystyi kouluttamaan viiden vuorokauden opistokursseilla noin yhden prosentin jäsenistöstään kustannustason noususta ja rekrytointivaikeuksista riippumatta.

Seuraavasta asetelmasta ilmenevät puolueen opistoissa järjestämään viiden vuoro-
kauden koulutukseen osallistuneiden määrät:

1978	1979	1980	1981
806	817	999	1004

Osallistuminen ammattiliitoittain

Liittö	Työ- paikka I	Työ- paikka II	Työ- paikka III	Järj. toim. kehitt.- kurssit	Viihdy ja virity	Kunn. pol. kurssit	Ideo- logiset kurssit	Yht. kurssil,
AKT	21	4	—	1	—	1	—	27
HRHL	14	1	—	9	—	3	1	28
Järjestötoim.	2	—	—	3	—	2	1	8
Kemia	29	2	—	6	—	2	—	39
Kiinteistö	2	—	—	6	1	—	1	10
Kumi ja Nahka	12	4	—	3	—	—	—	19
KTV	17	22	—	36	6	33	12	126
Lasi ja Posliini	—	1	—	—	—	—	—	—
Liikelitto	9	3	—	13	—	12	3	40
Maaseutu	—	—	—	5	—	—	—	5
Metalli	26	59	20	29	—	15	2	151
Paperi	15	25	—	8	1	3	4	56
Puu	19	—	—	11	—	3	—	33
Rakennus	4	—	3	—	4	5	—	16
SEL	11	13	—	5	—	2	—	31
Kirja	3	4	—	6	—	—	—	13
Sankko	2	4	—	6	1	5	—	18
Teva	7	4	—	6	—	2	2	21
VTY	25	12	—	40	1	10	4	92
TVK	14	7	—	25	2	22	15	85
STTK	12	1	—	7	—	3	3	26
Akava	1	—	—	11	1	4	2	19
Muut	14	4	—	61	13	32	16	140
Yht. kurssilaisia	259	173	20	301	26	159	66	1004

Osallistuminen piireittäin:

Piiri								
Helsinki	15	9	4	9	1	2	4	44
Uusimaa	31	9	1	50	6	31	10	138
Varsinais-Suomi	13	5	6	26	2	14	—	66
Satakunta	19	25	3	34	—	12	4	97
Etelä-Häme	18	3	2	7	2	13	2	47
Pohjois-Häme	24	10	2	19	2	11	4	72
Kymi	38	16	—	21	3	8	25	111
Mikkeli	22	3	—	15	2	9	3	54
Kuopio	7	3	1	19	2	9	4	45
Pohjois-Karjala	17	15	—	35	—	3	1	71
Keski-Suomi	34	18	—	21	—	16	3	92
Vaasa	11	30	1	22	2	20	—	86
Oulu	8	24	—	15	4	8	3	62
Lappi	2	3	—	8	—	3	3	19
Yht. kurssilaisia	259	173	20	301	26	159	66	1004

Kurssien lukumäärät ja sukupuolijakautumat:

Työpaikkakurssi I.	15
Työpaikkakurssi II.	8
Työpaikkakurssi III.	1
Järjestötoiminnan kehittämiskurssi.	12
Viihdy ja virity -kurssi.	1
Kunnallispolitiikka.	6
Ideologinen kurssi.	3
Yhteensä	46

Kurssilaisista	miehiä	58,5 %
	naisia	41,5%
	Yhteensä	100,0%

Opintososiaalinen tuki

Puolueen vuoden 1981 talousarvioon merkitty opintososiaalinen tuki jaettiin stipendinä tasasuhteessa Työväen Akatemian vuosikurssien ja Voionmaan Opiston kolmen kuukauden kurssien opiskelijoille.

Koulutusjaosto

Koulutusjaosto toimi puoluekokoukseen saakka seuraavassa kokoonpanossa:

puheenjohtaja Pertti Paasio, varapuheenjohtaja Erkki Liikanen sekä jäseninä Tuula Ahlaja, Arja Alho, Kari Kinnunen, Pekka Kontkanen, Jussi Pikkusaari, Anneli Silvennoinen, Markku Säiniö, Risto Tolonen, Seppo Ylinen, Pentti Öhman ja Teuvo Ikonen sihteerinä.

Puoluekokouksen jälkeen nimitetyn koulutusjaoston kokoonpano oli seuraava:

puheenjohtaja Pertti Paasio, varapuheenjohtaja Markku Hyvärinen sekä jäseninä Tuula Ahlaja, Leena Luhtanen, Seppo Ylinen, Merja Oksanen, Pekka Kontkanen, Ritva Aheinen, Aulis Soininen, Pentti Öhman, Erkki Tapola, Kari Kinnunen, Markku Säiniö, Risto Mikkonen, Osmo Valtonen, Anneli Silvennoinen, Tuulikki Kannisto ja Teuvo Ikonen sihteerinä.

4. TIEDOTUSTOIMINTA

Hallitsevina osina tiedotuksessa ovat kertomusvuoden aikana olleet puoluekokouksen, toimintatalkoiden ja presidentinvaalien aiheuttamat toimenpiteet. Kehittämisen painopistealueena on selvästi ollut audiovisuaalisten menetelmien soveltaminen järjestötiedotukseen.

Tiedotuksen vakiintuneina muotoina ovat olleet:

Viikkotiedote

Kunkin viikon perjantaina on postitettu muistio, jonka sisältö on koostunut puolue-toimikunnan muistiosta, eduskuntaryhmän muistiosta ja ajoittain poliittisen osas-ton kokoamasta tausta-aineistosta.

Järjestökirje

Suoraan puolueoimistosta perus- ja kunnallisjärjestöille on lähetetty toiminnallisia ohjeita sisältävä kirje viidesti. Sisällöllisesti kirjeitä on pyritty kehittämään niin, että vastaanottajien on helppo todeta kunkin asian edellyttämät toimenpiteet. Osittain tieto perusjärjestöille on pyritty kanavoimaan yhteistyössä piiritoimistojen kanssa. Koordinaatio ei ole kuitenkaan onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla.

Jäsenlehti »Sosialidemokraati»

Jäsenlehti on kuluneen vuoden aikana ilmestynyt neljästi. Ulkoasuna on ollut 32-sivuinen aikakauslehtimuoto. Sisällöllisesti tavoitteena on pidetty kannustavien, toiminnallisten virikkeiden jakamista järjestötoimintaan.

»Kurikka»

Vappuisin ilmestyvä pilalehti Kurikka julkaistiin tavanomaista tukevampana, 40-sivuisena tabloid-lehtenä. Irtonumeromyynti ei yltänyt edellisvuotisten tasolle, vaan jäi hieman yli 20.000 kappaleeseen. Taloudellinen menestys oli kohonnen hinnan myötä edellisvuotisten tasolla. Sisällölliseksi painopisteeksi muodostui toimitus-kunnan ponnisteluista huolimatta poliittinen masokismi.

Työväen Kalenteri

Vuoden 1982 kalenteri ilmestyi 204-sivuisena marraskuussa. Sen artikkeliosassa pu-reuduttiin kalenterin luonteen mukaisesti eri yhteiskuntalohkojen tulevaisuudenku-vien selvittelyyn. Tilasto-osaa uudistettiin keskittymällä entistä selvemmin yhteis-kunnalliseen tilastoaineistoon.

AV-tuotanto

Kertomusvuoden aikana pyrittiin kokeiluluonteisesti tutkimaan uusien tiedotus-muotojen käyttökelpoisuutta järjestötiedotuksessa. Kokemukset ovat olleet kehittä-mistyöhön rohkaisevia. Puolue tuotti itse kolme diaohjelmaa: »Vastaisku väkival-lalle», dokumentti puoluekokouksesta ja vaalityöhön sovellettu »Manu vastaa». Mo-niväripiirtoheitinkalvosarjoja tuotettiin niin ikään kolme: toimintatalkoisiin liittyen »Koska puhuit viimeksi politiikkaa», yhteistyössä KTV:n kanssa järjestötoiminnan

aktivoimissarja ja presidentinvaalityöhön »Miten presidentti valitaan». Näkövammaisille tuotettiin yksi äänikasetti.

Toimintavuoden aikana järjestettiin perus- ja kunnallisjärjestöjen välinen kilpailu »pienlehtien toimittamisesta». Siinä punnittiin kolme eri sarjaa: äänestäjäkunnalle suunnatut lehdet, vaaliesitteet ja jäsentiedotuksen osana toimivat lehdet. Kilpailuun osallistui kolmatta sataa julkaisua.

Järjestölehtien toimittamiseen kouluttava seminaari pidettiin syyskaudella Pohjois-Karjalassa puolue toimiston järjestämänä. Samankaltaisia seminaareja on pienempimuotoisena järjestetty useita.

Kertomusvuoden aikana on suoritettu joitakin suoratietoiskuja jäsenistöön jäsenrekisterin ammattinimikkeistön mukaisesti.

5. OSUUSKAUPPAJAOSTO

Jaostoon ovat kertomusvuoden aikana kuuluneet puheenjohtajana Matti Mansikka, varapuheenjohtajana Veikko Oittinen sekä jäseninä Maunu Alppinen, Aimo Halonen, Heikki Kettunen, Matti Kiviniitty, Antero Korpela, Anja Nurminen ja Kauko Tapaninen.

Puoluekokouksen jälkeen puolue toimikunta valitsi uuden osuuskauppajaoston, jonka puheenjohtajana toimii Veikko Helle sekä jäseninä Pirkko Työläjä, Eero Rantala, Eino Halinen, Niilo Hämäläinen, Veikko Oittinen, Erkki Pesonen, Ylermi Runko, Lauri J. Havia, Anja Nurminen, Maija-Liisa Häyrinen ja Matti Mansikka. Jaoston sihteerinä on toiminut Erkki Gröndahl.

Jaostoon kertomusvuoden aikana kokoontunut viisi kertaa.

Jaosto on osallistunut KK:n ja OTK:n edustajakokouksien valmisteluihin. Käsittelyn kohteena ovat erityisesti olleet sääntömuutokset, jäsen- ja järjestötoiminnan kehittäminen sekä E-osuuskauppahallinnon uudistamiseen liittyvät kysymykset.

Toimintavuoden aikana on jaosto valmistellut ohjesääntöehdotuksen hallintokuntien ryhmätoiminnan yhtenäistämiseksi. Lisäksi toiminnan piiriin on kuulunut ryhmätoiminnan kehittäminen E-osuuskauppaliikkeen palveluksessa olevan henkilökunnan keskuudessa.

Vuoden 1983 E-osuuskauppavaalien valmisteluja on jatkettu. Käsittelyn kohteena ovat olleet muuttuvan osuusliikerakenteen ja sääntömuutosten aiheuttamat tehtävät.

Osuuskauppapoliittisen ohjelman edellyttämällä tavalla on jatkettu jäsenhankintaa puolueen jäsenien ja kannattajien keskuudessa.

6. URHEILU JAOSTO

Jaostoon ovat kertomusvuoden aikana kuuluneet puheenjohtajana Leo Kari ja varapuheenjohtajana Matti Ahde sekä jäseninä Väinö Soininen, Toni Bärlund, Raimo

Railo, Irja Laiho, Reijo Vartia, Raija Mattila, Markku Jääskeläinen ja Veikko Oittinen. Jaoston sihteerinä on toiminut Erkki Gröndahl.

Puoluekokouksen jälkeen puoluetoimikunta valitsi uuden urheilujaoston, jonka puheenjohtajana toimii Matti Ahde sekä jäsenenä Väinö Soininen, Raimo Railo, Reijo Vartia, Toni Bärlund, Kari Mänty, Erkki Aho, Risto Sänkiäho, Seppo Virtanen, Esko Ranto, Pertti Paakkinen, Aulikki Kuusela, Markku Jääskeläinen, Erkki Gröndahl ja Raija Mattila, joka toimii jaoston sihteerinä.

Jaosto on kertomusvuoden aikana kokoontunut kolme kertaa.

Jaosto on seurannut valtion urheiluhallinnon kehitystä ja Valtion urheiluneuvoston toimintaa sekä osallistunut Valtion urheiluneuvoston sosialidemokraattisen ryhmätoiminnan kehittämiseen.

Myös liikuntalain toteutumisen seuraaminen on edelleen kuulunut jaoston toimintapiiriin.

Jaosto on antanut ohjeita piiri- ja kunnallisjärjestötasolla tapahtuvan urheilu- ja liikuntatoiminnan kehittämistä, ja sen jäsenet ovat osallistuneet alustajina ja asiantuntijoina alueellista liikunta- ja urheilutoimintaa käsittelevissä tilaisuuksissa.

7. KUNNALLISASIAIN JAOSTO

Organisaatio

SDP:n kunnallisasiaain jaosto on kertomusvuoden aikana kokoontunut vanhalla kokoonpanolla 3 kertaa. Jaostoon ovat kuuluneet puoluekokoukseen asti Kalervo Aattela puheenjohtajana, Heikki Koski varapuheenjohtajana sekä jäsenenä Reijo Aaltonen, Mauno Ahlgren, Jorma Bergholm, Leif Engfelt, Urpo Ekström, Eino Ervasti, Margit Eskman, L.O. Johanson, Antti Koskinen, Johannes Koikkalainen, Erkki Meriläinen, Saara-Maria Paakkinen, Risto Parjanne, Jukka Patrikainen, Aulis Pöyhönen, Kaisa Raatikainen, Jorma Rantala, Jorma Rantanen, Jouni Riskilä ja Ulf Sundqvist. Jaoston valmistelevana elimenä on toiminut työvaliokunta, ja siihen ovat kuuluneet Kalervo Aattela, Heikki Koski, Urpo Ekström, L.O. Johanson, Erkki Meriläinen ja Aulis Pöyhönen. Kunnallisasiaain jaoston ja sen työvaliokunnan sihteeritehtävät on alkuvuodesta hoidettu puoluetoimiston sisäisin järjestelyin. Puolueen uudeksi kunnallisasiaain sihteeriksi palkattiin 1. 3. alkaen Kari Laitinen, joka on tästä ajankohdasta lähtien toiminut sihteerinä.

Porin puoluekokouksen jälkeen puoluetoimikunta muutti kunnallisasiaain jaoston nimikkeen kunnallisasiaain toimikunnaksi, ja uuteen toimikuntaan valittiin seuraavat: Pentti Sahi puheenjohtajaksi, Kaisa Raatikainen varapuheenjohtajaksi sekä jäseneksi Seppo Aho, Jorma Bergholm, Leif Engfelt, Arpo Heinonen, Ritva Huttunen, L. O. Johanson, Kalle Järvinen, Johannes Koikkalainen, Leena Koikkalainen, Terttu Kolivuori, Antti Koskinen, Voitto Maksimainen, Erkki Meriläinen, Irja Methner, Lauri Metsämäki, Paavo J. Paavola, Jukka Patrikainen, Reino Prusila, Anja Pöyhönen, Jussi Ranta, Jouni Riskilä, Olavi Syrjänen ja Martti Tieaho. Kunnallisasiaain toimikunnan työvaliokuntaan valittiin Pentti Sahi, Kaisa Raatikainen, Seppo Aho, Arpo Heinonen, Kari Laitinen ja Lauri Metsämäki. Toimikunnan ja sen työvaliokunnan

sihteerinä on toiminut Kari Laitinen. Kunnallisasiain toimikunta on kokoontunut loppuvuoden aikana 2 kertaa.

Toiminta

Puolueen kunnallisasiain jaosto ja toimikunta ovat toimineet puoluetolimikunnan apueliminä lähinnä kunnallispoliittisissa kysymyksissä. Puoluetolimikunnalle on mm. annettu lausuntoluonnokset sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelu- ja valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta ja kaupunkiuudistuskampanjasta. Vuoden 1981 aikana valmistuivat myös selvitykset valtionosuus- ja kantokikykyluokitusjärjestelmästä sekä kunnallisesta maksu- ja taksapolitiikasta. Jaosto ja toimikunta ovat myös osaltaan seuranneet vuoden aikana tapahtunutta kunnallislain ja aluepoliittisen lainsäädännön kehittymistä.

Vuoden 1981 aikana keskeisellä sijalla puoluetolimiston kunnallispoliittisessa työs-kentelyssä oli valtakunnallisten kunnallisten järjestöjen vuosikokouksien ja liittoko-kouksien ryhmätoiminnan organisointi. Tällaisista kokouksista voidaan mainita mm. Kunnallispäivät 1.—3. 6. sekä Kaupunkipäivät 26.-28. 8. Kunnallispoliittisesti merkittävää oli Kaupunkiliiton muuttuminen porvarienemmistöiseksi kolmen vuosi-kymmenen vasemmistokauden jälkeen.

Porin puoluekokouksessa tehtiin SDP:n kunnallispoliittiseen ohjesääntöön joitakin korjauksia ja lisäyksiä. Tehdyt lisäykset koskivat lähinnä kuntainliittotoiminnan oh-jauksen tehostamista ja luottamushenkilöveron ulottamista koskemaan myös kun-tainliitoissa luottamushenkilöinä olevia tovereita.

Kuluneen vuoden aikana pidettiin Työväen Akatemiassa 5 kunnallispoliittista viiden päivän kurssia. Osallistujia oli yhteensä 159. Kunnallisasiain sihteeri on osallistu-nut myös piirin ja kunnallisjärjestöjen kunnallispoliittisiin koulutustilaisuuksiin.

Kunnallisasiain sihteeri on lisäksi antanut neuvoja lähinnä lainsäädännön tulkinta-kysymyksissä sekä osaltaan osallistunut kunnallis- ja perusjärjestöille suuntautu-vaan kirjeelliseen tiedottamiseen.

8. MAASEUTUTOIMIKUNTA

SDP:n maaseututoimikuntaan ovat ennen Porin puoluekokousta kuuluneet seuraa-vat: Leo Happonen Kymestä puheenjohtajana, Hannes Tiainen Helsingistä vara-puheenjohtajana, Liisa Rantasuo sihteerinä sekä jäseninä Onni Hämäläinen FSA, Mauri Leivo Uusimaa, Kalevi Korpioksa Varsinais-Suomi, Olavi Nieminen Satakunta, Martti Vainio Etelä-Häme, Kauko Vuorenpää Pohjois-Häme, Erkki Redsven Mikkeli, Lauri Happonen Kuopio, Kalervo Neiglick Pohjois-Karjala, Kirsti Lauttanen Keski-suomi, Tauno Hirvonen Vaasa, Paavo Rautiainen Oulu ja Tuomo Liikavainio Lappi.

Maaseututoimikunnan kevätkokouksessa 25.-26. 4. Helsingissä ja Tuusulassa kä-siteltiin mm. pyrkimyksiä siirtää ammattikasvattushallituksen metsäopetusosasto osaksi maatalousopetusosastoa. Annetussa julkilausumassa korostettiin metsäo-petuksen säilyttämistä erillisenä yksikkönä. Kokouksessa kuultiin Erkki Lähteen alustus aiheesta »Luonnonmukaisempi metsänhoito tehometsätalouden vaihtoehto» sekä Matti Hannulan maa- ja metsätalouspoliittinen tilannekatsaus.

tus aiheesta »Luonnonmukaisempi metsänhoito tehometsätalouden vaihtoehtodoksi» sekä Matti Hannulan maa- ja metsätalouspoliittinen tilannekatsaus.

Puolueen maaseutupoliittinen työryhmä on toiminut maaseututoimikunnan työvaliokuntana.

Puoluetoimikunta asetti 10.12.1981 pitämässään kokouksessa uuden maaseututoimikunnan, jonka jäseniksi valittiin Leo Happonen Kymestä puheenjohtajaksi, Hannes Tiainen Helsingistä varapuheenjohtajaksi, Seija Huhdanmäki sihteeriksi sekä jäseniksi Ari Tuomola Uusimaa, Kalevi Korpioksa Varsinais-Suomi, Olavi Nieminen Satakunta, Martti Vainio Etelä-Häme, Erkki Kulju Pohjois-Häme, Reino Mutttilainen Mikkeli, Sinikka Vuorimaa Kuopio, Hannes Karhapää Pohjois-Karjala, Vilho Kyyhky-nen Keski-Suomi, Tauno Hirvinen Vaasa, Paavo Rautiainen Oulu, Tuomo Liikavainio Lappi ja Onni Hämäläinen FSA.

9. JÄRJESTÖASIAIN JAOSTO

Järjestöasiain jaoston tehtävänä on ollut seurata, koordinoita ja kehittää puolueen järjestötoimintaa ja järjestöllistä yhteistyötä puolueen sisar-, sosiaalisten ja yhteistyöjärjestöjen kesken. Jaosto laati yhteistyössä järjestöasiain kehittämistyöryhmän kanssa Porin puoluekokouksen käsiteltäväksi asiakirjan järjestötoiminnan kehittämiseksi.

Puoluekokouksen jälkeen valittu uusi jaosto on keskittynyt puoluekokouspäätösten toteuttamiseen sekä eri sisar- ja yhteistyöjärjestöjen toiminnallisiin kysymyksiin.

Jaoston jäseninä olivat Porin puoluekokoukseen saakka Ulf Sundqvist puheenjohtajana, Pirkko Aro, Antti Halme, Veli Heikkilä, Lauri Ihalainen, Leena Simonen, Marja-Liisa Kunnas, Matti Mansikka, Veikko Oittinen, Raimo Railo, Risto Paananen, Risto Talonen, Seppo Virtanen, Matti Hynynen, Jukka Vainio ja Juhani Hietanen sihteerinä.

Puoluekokouksen jälkeen jaosto muodostettiin uudelleen, ja sen kokoonpano on seuraava: Uolevi Kaukovaara puheenjohtajana, Maijaliisa Nieminen varapuheenjohtajana, Rakel Hiltunen, Aarre Lauliainen, Timo Haukilahti, Lauri Ihalainen, Leena Simonen, Marja-Liisa Kunnas, Veikko Oittinen, Jukka Pakkala, Antero Korpela, Risto Talonen, Raimo Railo, Seppo Virtanen, Jarmo Rantanen, Seppo Ruotsalainen, Matti Mansikka ja Juhani Hietanen sihteerinä.

Jaosto piti syyskaudella 1981 kolme kokousta.

10. SEURAKUNTA-ASIAIN JAOSTO

Puoluekokoukseen saakka seurakunta-asiain jaostoon kuuluivat puheenjohtajana Juhani Simojoki sekä jäseninä Pekka Lampinen, Antero Alanen, Olli Bergman, Sakari Knuuttila, Maunu Sinnemäki, Anna-Liisa Limmonen, Kari Jouhki, Pirkko Ylijoki, Paavo Salakka, Pekka Vihma, Aimo Ajo sekä sihteerinä Vesa Karvinen.

Puoluekokouksen jälkeen puoluetoimikunta nimesi seurakunta-asiain jaostoon seu-

raavat henkilöt: Juhani Simojoki puheenjohtaja sekä jäseninä Sakari Knuuttila, Jacob Söderman, Erik Sjöberg, Antero Alanen, Maunu Sinnemäki, Pirkko Ylijoki, Maija Eerola, Marjatta Saari, Risto Talonen, Aleksi Härkönen, Maire Laitinen ja Teuvo Ikonen sihteeri.

Jaosto on toiminnassaan keskittynyt kartoittamaan piirien seurakunta-asiain jaostojen toimintaa sekä laatinut alustavan vaalityösuunnitelman vuoden 1982 seurakuntavaaleihin.

Seurakunta-asiain jaosto on kokoontunut kaksi kertaa ja sen työvaliokunta yhden kerran.

11.TOIMITSIJAPÄIVÄT

Vuoden aikana järjestettiin puolueen toimitsijoiden neuvottelutilaisuuksia seuraavasti. Vuoden ensimmäinen tilaisuus pidettiin helmikuun 9 päivänä puoluetoimistossa. Kokouksessa käsiteltiin ajankohtaista poliittista ja tulopoliittista tilannetta. Ohjelmassa oli myös puoluekokousvalmisteluihin liittyvät asiat.

Maaliskuun 1.—17. päivänä pidettiin toimitsijapäivät Siuntion kylpylässä. Ajankoh- taisten poliittisten kysymysten lisäksi paneuduttiin puoluejärjestöjen juhlatoin- nan kohentamiseen. Ohjelmassa oli myös kunnallisvaalien vaalianalyysin käsittely.

Huhtikuun toimitsijakokous oli koolla 21. 4. puoluetoimistossa. Aiheina olivat maa- taloustulo ja sen laskenta, puoluekokousvalmistelut, Sosialidemokraattisten Nais- ten liittokokousvalmistelut ja puheenjohtajan katsaus poliittisesta tilanteesta.

Toukokuun 25 päivänä puoluetoimistossa järjestetyn toimitsijakokouksen aiheena olivat yksinomaan puoluekokouksen järjestelyihin ja juhliin liittyvät asiat.

Puoluekokouksen jälkeen hoidettavia kysymyksiä ja tulevaa toimintaa käsiteltiin kesäkuun 17 päivän toimitsijakokouksessa, joka pidettiin puoluetoimiston tiloissa.

Syyskauden ensimmäinen kokous järjestettiin elokuun 6 päivänä puoluetoimistos- sa. Kokouksessa käsiteltiin ajankohtaisia poliittisia kysymyksiä ja talvikauden 1981—82 toimintaa.

Syyskuun 8.-9. päivinä oli kaikille puolueen toimitsijoille järjestetyt neuvottelupäi- vät Huhmarin lomahotellissa. Päivien aiheina olivat talvikauden toiminta sekä erityi- sesti toimintatalkoiden käynnistäminen.

Lokakuun 14 päivänä pidettiin toimitsijakokous puoluetoimistossa. Kokouksessa keskityttiin yksinomaan presidentin valitsijamiesvaalien valmisteluihin.

Lokakuun 30 päivänä pidettiin piirisihteereiden ja toimitsijoiden kokous vaalivalmis- telujen merkeissä. Erityisesti paneuduttiin ehdokasasetteluun ja presidenttiehdok- kuuden kiertueeseen.

Vuoden 1981 viimeinen toimitsijakokous oli koolla 21. 12., ja senkin ohjelmassa oli yksinomaan presidentin valitsijamiesvaalien valmistelua koskevia kysymyksiä.

12. PIIRIJÄRJESTÖT

Kertomusvuonna oli toiminnassa 14 suomenkielistä piirijärjestöä. Niiden toimintarajat säilyivät ennallaan. Itsenäisenä piirijärjestönä on toiminut Ruotsalainen Työväenliitto, jonka toiminta-alue on käsittänyt Helsingin, Uudenmaan, Turun eteläisen ja Vaasan vaalipiirit.

Helsingin piiri

Piirisihteerinä toimi 31. 10. saakka Esko Nieminen, mistä alkaen tehtävää on hoitanut Esko Häsä. Hän toimi em. päivämäärään asti piirin järjestösihteerinä. Toimitsijana on toiminut Oiva Pennonen.

Uudenmaan piiri

Piirisihteerinä on toiminut Matti Riikonen, järjestösihteerinä Esko Berg ja toimitsijana Kalevi Muhonen.

Varsinais-Suomen piiri

Piirisihteerinä toimi 1.12. saakka Veikko Mäki. Hänen tilalleen valittiin tehtävää hoitamaan aiemmin piirin toimitsijana toiminut Esko Salonen. Piirin toimitsijana oli 1. 4. saakka myös Risto Salonen.

Satakunnan piiri

Piirisihteerinä on toiminut Tauno Kallio ja toimitsijana Pekka Ovaska.

Etelä-Hämeen piiri

Piirisihteerinä on toiminut Pauli Ilanen sekä toimitsijoina Taisto Tapio ja Matti Pohjolainen, viimeksimainitun sijoituspaikkana Lahti.

Pohjois-Hämeen piiri

Piirisihteerinä on toiminut Pentti Myllymäki sekä toimitsijoina Juho Suokas ja Ilpo Pyymäki.

Kymen piiri

Piirisihteerinä on toiminut Ossi Roininen sekä toimitsijoina Reijo Raki ja Kalevi Markku, viimeksimainitun sijoituspaikkana Imatra.

Mikkelin piiri

Piirisihteerinä toimi 1.4. saakka Seppo Lahtinen, mistä alkaen tehtävää on hoitanut Risto Salonen. Piirin toimitsijana on ollut Jouko Ritsilä.

Kuopion piiri

Piirisihteerinä on toiminut Eero Hoffren ja toimitsijana 15. 9. alkaen Raimo Rissanen.

Pohjois-Karjalan piiri

Piirisihteerinä on toiminut Matti Mikkonen ja toimitsijana Kalevi Palviainen.

Keski-Suomen piiri

Piirisihteerinä on toiminut Reijo Virtanen ja toimitsijana Mikko Karppinen.

Vaasan piiri

Piirisihteerinä on toiminut Aarne Heikkilä ja toimitsijana Erkki Aho.

Oulun piiri

Piirisihteerinä on toiminut Markku Kainulainen sekä toimitsijoina Mikko Kyllönen ja Jorma Forsberg, viimeksimainittu sijoituspaikkana Kajaani.

Lapin piiri

Piirisihteerinä on toiminut Mauri Paasilinna ja toimitsijana Seppo Nordström.

Ruotsalainen Työväenliitto

Liittosihteerinä toimi 1. 3. saakka Anders Björklöf, mistä alkaen tehtävää on hoitanut Leif Edström. Toimitsijoina ovat olleet Eskil Höglund ja Göran Heinonen.

13. PUOLUEJÄRJESTÖT

Puolueosastojen ja jäsenten määrä piirijärjestöittäin 31.12.1981

Piiri	puolue- osastoja	Jäsen- määrä	+	Äänioikeutetut jäsenet	+
			—		—
Helsinki	99	7.093	—	100	5.883 — 126
Uusimaa	177	12.282	—	109	10.183 — 60
Varsinais-Suomi	138	7.730	—	132	6.596 — 22
Satakunta	124	7.765	—	2	6.681 + 43
Etelä-Häme ———	104	8.821	—	363	7.444 — 82
Pohjois-Häme ..	121	8.044	—	272	6.707 + 25
Kymi	98	11.114	—	141	9.732 — 97
Mikkeli	83	4.589	—	34	3.750 + 7
Kuopio	61	3.241	—	92	2.519 — 66
Pohjois-Karjala .	104	5.472	—	64	4.220 — 118
Keski-Suomi	85	6.608	—	160	5.414 — 114
Vaasa	77	4.214	—	235	3.551 — 14
Oulu	87	4.728	—	122	3.548 — 138
Lappi	63	3.188	—	38	2.246 — 133
Ruots. Työv.liitto	79	3.350	—	69	2.716 — 55
Yhteensä	1.500	98.247	—	1933	81.098 957

Vuonna 1981 perustetut yhdistykset

Jätetty rekist.	Yhdistys	Kunta	Piiri
05.03.	Merimaskun Sosialidemokraat- tinen yhdistys	Merimasku	Varsinais- Suomi
16.03.	Suikkilan Seudun Sosialide- mokraatit	Turku	Varsinais- Suomi
22.04.	Joroisten Sosialidemokraatit	Joroinen	Mikkeli
26.05.	Inarin kk:n Sosialidemokraatit	Inari	Lappi
26.05.	Napapiirin Demarit	Pello	Lappi
26.05.	Lauttakylän Sosialidemokraatit	Huittinen	Satakunta
08.09.	Voivalan Sosialidemokraatit	Kaarina	Varsinais- Suomi
18.09.	Hirvensalon-Kaksikerran Sosialidemokraatit	Turku	Varsinais- Suomi

Vuonna 1981 perustetut kunnallisjärjestöt

16.03.	Äetsän Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö	Äetsä	Satakunta
--------	---	-------	-----------

Vuonna 1981 puretut yhdistykset

23.02.	Metsolahden Työväenyhdistys	Laukaa	Keski-Suomi
23.02.	Saaresmäen Sosialidemokraat- tinen Työväenyhdistys	Vuolijoki	Oulu
06.04.	Puotilan Sosialidemokraatit	Helsinki	Helsinki
27.05.	Mäkkylän Sosialidemokraatit	Espoo	Uusimaa
16.10.	Karkkilan Sosialistikilta	Karkkila	Uusimaa
11.12.	Heinolan seudun sos.-dem. yhdistys	Heinola	Mikkeli

Yhdistyksiä		1.360 yhdistystä
Ruotsalaisia		<u>78 yhdistystä</u>
		1.438 yhdistystä

Kunnallisjärjestöjä 158 + 16 ruotsalaista,

yhteensä 174 järjestöä

V SOSIALIDEMOKRAATTISET NAISET

Vuoden tärkeimmät tapahtumat ovat olleet naisliiton liittokokous sekä puoluekokous. Liittokokoukseen osallistui innostunut ja työteliäs joukko naisia. Siellä hyväksyttiin Sosialidemokraattisten naisten periaatekannanotto, jossa analysoidaan yhteiskunnassa vallitsevaa eriarvoisuutta ja luodaan kuvaus siitä, miten tasa-arvoon tulee pyrkiä. Toinen tärkeä ohjelmallinen kannanotto oli ohjelma Nainen — Työ — Elämä, jossa käsitellään syrjintää työelämässä, työaikakysymyksiä naisten näkökulmasta sekä automaatiota.

Liittokokouksessa valittiin uusi liittoneuvosto, jossa nyt jokaisella piirillä on kolme edustajaa. Samoin valittiin uusi liittotoimikunta, johon uusien sääntöjen mukaan valitaan 13 varsinaista jäsentä sekä 6 varajäsentä.

Valmistautuminen puoluekokoukseen oli aktiivista ja uudenlaista. Liittotoimikunnan valmistama ohjelma Miesnäkökulma tasa-arvoon käsiteltiin puoluekokouksessa ja sen pohjalta tehtiin päätös tasa-arvotyöryhmän perustamisesta puoluetoimikunnan alaisuuteen. Puoluekokousvalinnoissa tuli voimakkaasti esille naisten ryöstys, tulihan puoluetoimikuntaan neljä uutta naisjäsentä.

Vireä naistoiminta on myös näkynyt uusien perusosastojen liittymisessä naisliittoon. Uusia osastoja on tullut vuoden aikana 35. Myös ruotsalaisen työväenliiton puolelta on tullut naisliittoon uusia jäseniä.

Koulutustoiminta keskittyi puoluekokousvalmisteluihin sekä piirien työskentelyn tehostamiseen. Yhteistyö ammattiyhdistysliikkeessä toimivien naisten kanssa on vuoden aikana ollut hyvä, vaikka näkyviä tuloksia ei ole vielä saatu aikaan. SAK:n liittokokouksessa naisten edustus sentään hieman parantui.

Liiton kansainvälisen toiminnan keskipisteenä on ollut työ Sosialistisen Naisinternationaalin toiminnan kehittämiseksi. Suomi on edustettuna naisinternationaalin asettamassa aseistanisuntatyöryhmässä ja naisinternationaalin kaikki bulletiinit on käännetty suomen kielelle.